

950+18 ანძა N247 მდე). საპროექტო ელ-გადამცემი ხაზი გაივლის არაგვისა, შავი არაგვის და ბაკურხევის ხეობას, გუდამაყრის გადასასვლელით გადავა ქვენამთისწყლისა და სნოსწყლის ხეობაში, სნოსწყლის ხეობის გავლით მიდის სოფელ აჩხოტამდე. საპროექტო ელ-გადამცემი ხაზი გადაკვეთს დუშეთისა და ყაზბეგის რაიონებს. დუშეთის რაიონის სოფლები: ოქრუაანი, ბანცურთკარი, დგნალი, სონდა, ქართალი, მუგუდა, ხამუშა, წითლიანი, ბიბილიანი, დაბა ფასანაური, ბახანი, მაკარტა, კიტოხი, ჩობალაური, ჩოხი. ყაზბეგის რაიონის სოფლები: კარკუჩა, ახალციხე, სნო, აჩხოტი.

დანართი:

1. ტოპო გეგმები არსებული მდგომარეობით (მასშტაბი 1:500) N 94 საპროექტო ანძიდან (პკ 327+44) N247 საპროექტო ანძამდე (პკ 950+18). 154 ფურცელი
2. საპროექტო ანძების საკადასტრო გეგმები N 94 საპროექტო ანძიდან (პკ 327+44) N247 საპროექტო ანძამდე (პკ 950+18). 308 ფურცელი, 154 დისკი
3. საპროექტო ანძების განთავსების ადგილზე რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთების ცხრილი N1 ანძიდან (პკ 0+00) N247 ანძამდე (პკ 950+18). ბუფერში მოხვედრილი რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთების ცხრილი N1 ანძიდან (პკ 0+00) N247 ანძამდე (პკ 950+18). ბუფერში მოხვედრილი რეგისტრირებული ხაზოვანი ობიექტების ცხრილი N1 ანძიდან (პკ 0+00) N247 ანძამდე (პკ 950+18). დაურეგისტრირებულ ტერიტორიაზე განსაზღვრული საპროექტო ანძების ჯკს კოორდინატების ცხრილი N1 ანძიდან (პკ 0+00) N247 ანძამდე (პკ 950+18). 8 ფურცელი
4. ელექტრო გადამცემი ხაზის, რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთების, დაურეგისტრირებულ ტერიტორიაზე განსაზღვრული საპროექტო ანძების ელექტრონული ვერსიები (SHP) 1 დისკი
5. არქეოლოგიური კვლევის ანგარიში.
6. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა
7. მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების ფორმა
8. ქსანი-სტეფანწმინდის შემაერთებელი 500 კვ. ელ-გადამცემი ხაზის მშენებლობის პროექტის ბანერი და ფოტოსურათები.

პატივისცემით,
მაია გიქოშვილი

დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი

საპროექტო ანბების ადგილზე რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთები

ანბის N	X	Y	საკადასტრო კოდი	შ.პ.ს. ვიტისი	კატეგორია	მისამართი
8	251270.96	4734096.44	72.08.01.055	შ.პ.ს. ვიტისი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
9	251435.33	4733542.48	72.08.01.055	შ.პ.ს. ვიტისი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
10	251664.92	4733211.21	72.08.01.057	შ.პ.ს. ვიტისი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
11	252411.65	4733015.74	72.08.01.057	შ.პ.ს. ვიტისი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
12	252872.79	4732895.60	72.08.01.057	შ.პ.ს. ვიტისი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
13	253161.40	4732825.41	72.08.01.053	შ.პ.ს. ვიტისი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
14	253447.58	4732731.24	72.08.01.053	შ.პ.ს. ვიტისი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
15	254145.40	4732453.17	72.08.01.053	შ.პ.ს. ვიტისი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
16	254439.63	4732480.22	72.09.45.021	სახელწიფო	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ წეროვანი
17	254747.56	4732431.94	72.09.45.020	სახელწიფო	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
18	255072.62	4732223.67	72.09.45.012	სახელწიფო	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
19	256087.13	4732182.75	72.09.45.077	სახელწიფო	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
20	256277.86	4732049.78	72.09.44.004	შ.პ.ს. ახალშენი 2005	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
24	256405.38	4732011.80	72.09.30.100	რუბენა გიგაური	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
27	256519.63	4731902.60	72.09.30.070	ლია სარალიძე	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
28	257108.16	4731662.43	72.09.27.008	შ.პ.ს. მუხრანი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
29	257464.50	4731517.31	72.09.27.008	შ.პ.ს. მუხრანი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
30	257636.92	4731447.46	72.09.27.014	შ.პ.ს. მუხრანი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
31	257879.49	4731283.32	72.09.27.013	შ.პ.ს. პადემი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
32	257879.49	4731283.32	72.09.27.023	შ.პ.ს. პადემი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ მუხრანი
34	257879.49	4731283.32	72.02.14.091	თეა ჭილაძე	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ ძალისი
36	257879.49	4731283.32	72.02.11.102	ნუგზარ გულაშვილი	სასოფლო სამეურნეო	მცხეთა, სოფ. ერედა
56	257879.49	4731283.32	71.61.34.091	თეიმურაზ ბუჩქკური	სასოფლო სამეურნეო	დუშეთი, სოფ მჭადიჯვარი
58	257879.49	4731283.32	71.61.36.054	გიორგი ნავაძე	სასოფლო სამეურნეო	დუშეთი, სოფ მჭადიჯვარი
247	257879.49	4731283.32	74.01.11.338	გიორგი ფიცხელაური	სასოფლო სამეურნეო	ყაზბეგი სტეფანწმინდა

დაურეგისტრირებელ ტერიტორიაზე განსაზღვრული,
საპროექტო ანძების ჯკს კოორდინატები

N	X	Y
001	466908.43	466908.43
002	467144.96	467144.96
003	467631.67	467631.67
004	467901.48	467901.48
005	468058.77	468058.77
006	468203.56	468203.56
007	468455.72	468455.72
021	468599.76	468599.76
022	468584.35	468584.35
023	468570.57	468570.57
025	468540.92	468540.92
026	468526.59	468526.59
033	468781.94	468781.94
034	469101.69	469101.69
037	469099.53	469099.53
038	468943.51	468943.51
039	468779.40	468779.40
040	468620.47	468620.47
041	468443.74	468443.74
042	468287.20	468287.20
043	468331.99	468331.99
044	468385.02	468385.02
045	468443.58	468443.58
046	468498.21	468498.21
047	468549.00	468549.00
048	468502.29	468502.29
049	468449.16	468449.16
050	468396.73	468396.73
051	468338.17	468338.17
052	468473.78	468473.78
053	468595.91	468595.91
054	468744.90	468744.90
055	468859.17	468859.17
057	468921.72	468921.72
059	468987.12	468987.12
060	469015.13	469015.13
061	469056.76	469056.76
062	469062.02	469062.02
063	469070.52	469070.52
064	469081.75	469081.75
065	469089.64	469089.64
066	469098.44	469098.44
067	469105.45	469105.45
068	469010.71	469010.71
069	468901.39	468901.39
070	468802.73	468802.73
071	468667.96	468667.96

072	468756.78	468756.78
073	468883.56	468883.56
074	469040.08	469040.08
075	469155.66	469155.66
076	469269.45	469269.45
077	469387.17	469387.17
078	469484.73	469484.73
079	469681.13	469681.13
080	469831.44	469831.44
081	469952.42	469952.42
082	470046.10	470046.10
083	470248.30	470248.30
084	470345.39	470345.39
085	470497.33	470497.33
086	470690.52	470690.52
087	470893.66	470893.66
088	471048.88	471048.88
089	471154.28	471154.28
090	471338.29	471338.29
091	471591.44	471591.44
092	471816.63	471816.63
093	472033.41	472033.41
094	472141.80	472141.80
094.1	471905.16	471905.16
095	471783.13	471783.13
096	471680.22	471680.22
097	471580.09	471580.09
098	471471.95	471471.95
099	471410.33	471410.33
100	471340.51	471340.51
101	471198.23	471198.23
102	471058.76	471058.76
103	471210.47	471210.47
104	471338.40	471338.40
105	471404.52	471404.52
106	471465.35	471465.35
107	471537.06	471537.06
108	471607.96	471607.96
109	471589.24	471589.24
110	471573.37	471573.37
111	471557.36	471557.36
112	471548.77	471548.77
113	471536.03	471536.03
114	471521.14	471521.14
115	471508.97	471508.97
116	471500.68	471500.68
117	471522.34	471522.34
118	471556.11	471556.11
119	471571.28	471571.28
120	471580.47	471580.47

121	471596.83	471596.83
122	471681.25	471681.25
123	471833.75	471833.75
124	472074.97	472074.97
125	472121.49	472121.49
126	472271.53	472271.53
127	472333.84	472333.84
128	472694.89	472694.89
129	472945.95	472945.95
130	473156.68	473156.68
131	473408.62	473408.62
132	473465.14	473465.14
133	473499.83	473499.83
134	473642.21	473642.21
135	473658.22	473658.22
136	473672.79	473672.79
137	473677.11	473677.11
138	473682.01	473682.01
139	473338.95	473338.95
140	473438.23	473438.23
141	473595.43	473595.43
142	473750.96	473750.96
143	473982.51	473982.51
144	474448.67	474448.67
145	474627.19	474627.19
146	475090.87	475090.87
147	475140.53	475140.53
148	475305.78	475305.78
149	475672.55	475672.55
150	475932.66	475932.66
151	476034.07	476034.07
152	476512.11	476512.11
153	476690.71	476690.71
154	476998.93	476998.93
155	477195.35	477195.35
156	477600.66	477600.66
157	477894.32	477894.32
158	477958.43	477958.43
159	478155.65	478155.65
160	478413.53	478413.53
161	478538.43	478538.43
162	478622.39	478622.39
163	479001.42	479001.42
164	479156.01	479156.01
165	479316.22	479316.22
166	479235.42	479235.42
167	479156.40	479156.40
168	479035.08	479035.08
169	478877.47	478877.47
170	478605.23	478605.23

171	478514.61	478514.61
172	478277.52	478277.52
173	478179.73	478179.73
174	478046.37	478046.37
175	477856.76	477856.76
176	477682.69	477682.69
177	477362.42	477362.42
178	477203.07	477203.07
179	477047.79	477047.79
181	476781.96	476781.96
182	476766.93	476766.93
180	476807.35	476807.35
183	476738.55	476738.55
184	476878.97	476878.97
185	477326.43	477326.43
186	477411.00	477411.00
187	477464.14	477464.14
188	477636.43	477636.43
189	477714.80	477714.80
190	477791.00	477791.00
191	478024.00	478024.00
192	478097.92	478097.92
193	478147.00	478147.00
194	478085.13	478085.13
195	478023.84	478023.84
196	477993.18	477993.18
197	477936.84	477936.84
198	477895.58	477895.58
199	477882.21	477882.21
200	477795.96	477795.96
201	477683.73	477683.73
202	477564.89	477564.89
203	477425.66	477425.66
204	477305.07	477305.07
205	477210.62	477210.62
206	477005.92	477005.92
207	476936.62	476936.62
208	476819.02	476819.02
209	476661.42	476661.42
210	476551.02	476551.02
211	476392.65	476392.65
212	476071.69	476071.69
213	475538.51	475538.51
214	475513.56	475513.56
215	475508.00	475508.00
216	475471.11	475471.11
217	475424.20	475424.20
218	475346.66	475346.66
219	475198.26	475198.26
220	475037.98	475037.98

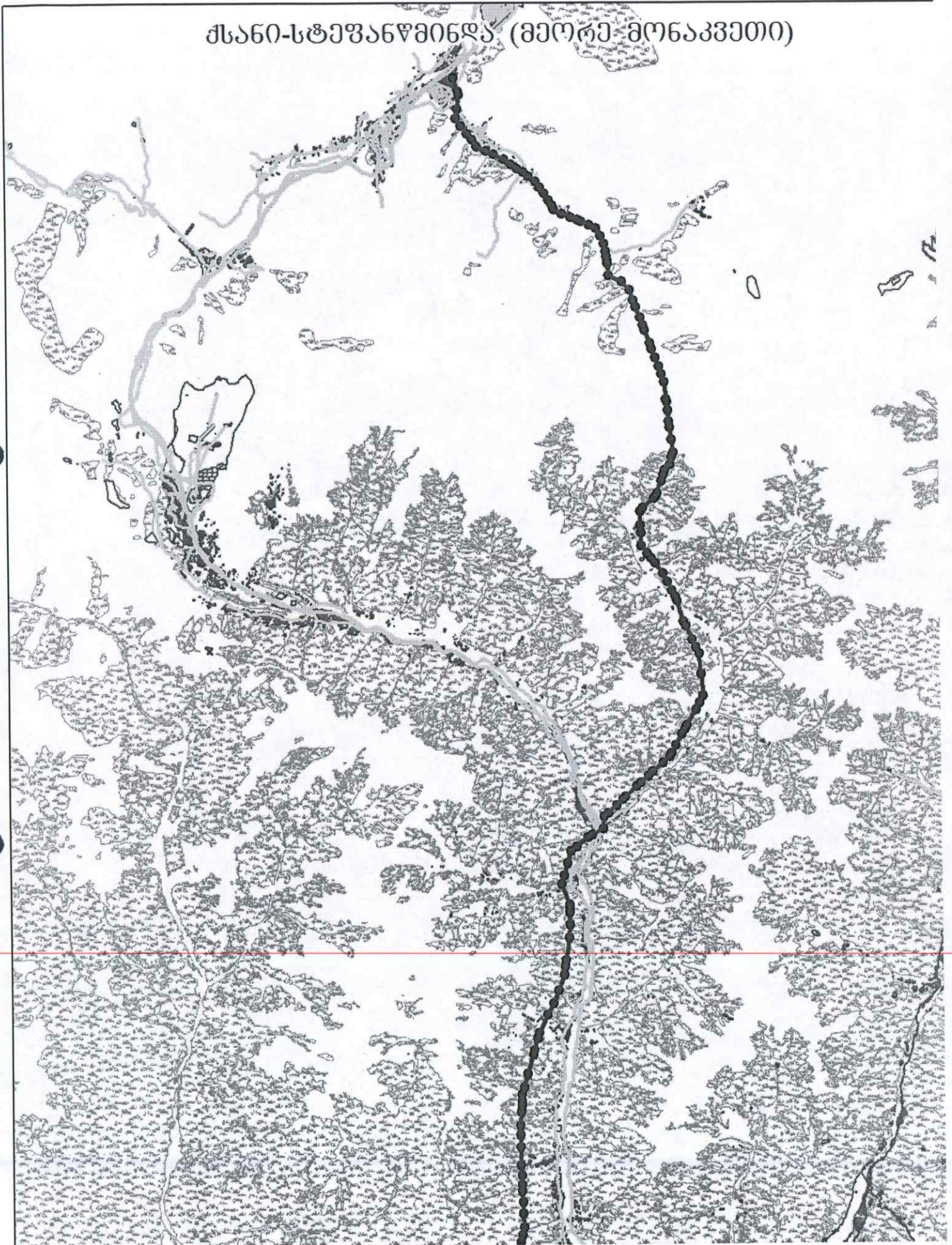
221	474740.55	474740.55
222	474435.00	474435.00
223	474266.43	474266.43
224	473975.32	473975.32
225	473634.43	473634.43
226	473312.61	473312.61
227	473232.20	473232.20
228	473101.30	473101.30
229	472912.93	472912.93
230	472744.20	472744.20
231	472564.96	472564.96
232	472262.20	472262.20
233	472035.23	472035.23
234	471806.00	471806.00
235	471554.97	471554.97
236	471248.22	471248.22
237	470815.52	470815.52
238	470488.53	470488.53
239	470093.08	470093.08
240	469939.88	469939.88
241	469724.27	469724.27
242	469451.25	469451.25
243	469264.42	469264.42
244	469312.19	469312.19
245	469384.75	469384.75
246	469340.61	469340.61

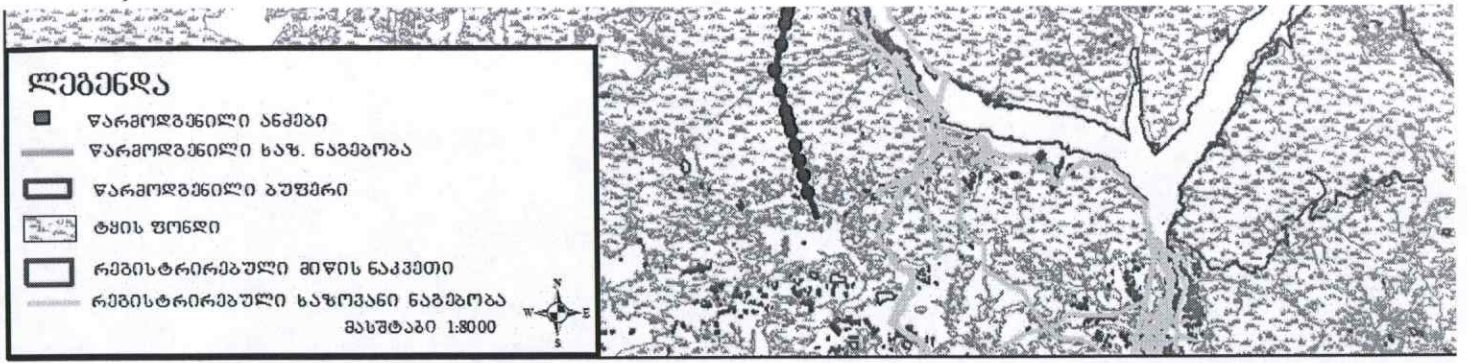
ელ გადამცემი ხაზის ბუფერში მოხვედრილი რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთები					
საკადასტრო კოდები	ნაკვეთის ნომრები	საკადასტრო კოდები	ნაკვეთის ნომრები	საკადასტრო კოდები	ნაკვეთის ნომრები
720930061	001	720930185	048	720945035	095
720930081	002	715305546	049	740212091	096
720930073	003	720214101	050	740212098	097
740211001	004	720212170	051	720930079	098
715305018	005	740212063	052	720930200	099
740214001	006	720210278	053	720945084	100
720801062	007	715406284	054	720930075	101
740211002	008	720214090	055	740212102	102
716129052	009	740214041	056	740212089	103
720801114	010	720214091	057	720930202	104
720930082	011	715305544	058	740214413	105
720211204	012	740111374	059	720930105	106
720930083	013	740111309	060	740214408	107
720930111	014	740212085	061	715305681	108
720209011	015	720209016	62	720930076	109
720210266	016	720930064	063	720930068	110
740212039	017	720930186	064	715406461	111
740212013	018	720214192	065	715406462	112
720930078	019	720945009	066	720930063	113
740213081	020	720212166	067	740214418	114
740212012	021	740111453	068	740212109	115
720211205	022	740111454	069	720209082	116
720212163	023	720945034	070	740212108	117
720212164	024	720930080	071	720930087	118
720930109	025	720214176	072	740111519	119
740212046	026	740212075	073	720930067	120
720214100	027	720930085	074	720209046	121
740213098	028	720930193	075	740212119	122
740212032	029	716351197	076	740212115	123
740111198	030	720930084	077	720212319	124
740111167	031	716134090	078	740212118	125
720209018	032	720211101	079	740213452	126
715406153	033	720930077	080	740212120	127
720212171	034	740212095	081	715826039	128
740212031	035	740212086	082	740111329	129
740212044	036	740111441	083	715826041	130
720214094	037	740111373	084	715826042	131
720214095	038	720930192	085	740212122	132
740212041	039	720212172	086	740212116	133
740214039	040	720930069	087	720930070	134
720214089	041	720930195	088		
720214093	042	740212092	089		
720212165	043	740212087	090		
720214096	044	720930198	091		
720214097	045	740212100	092		
715305481	046	720211104	093		
720214182	047	716136082	094		

ელ გადამცემი ხაზის ბუფერში მოხვედრილი რეგისტრირებული ხაზოვანი ობიექტები

საკადასტრო კოდები	ხაზოვანი ობიექტები
8100345	001
7200530	002
7100010	003
7200053	004
7100002	005
7200513	006
8100189	007
7200047	008
7100003	009
7100010	010
7100222	011
7100057	012
7200167	013
7100166	014
7400153	015
7400069	016
7400158	017
7200167	018

ქსანო-სტეფანავშიძის (მეორე მონაკვეთი)

წარმოდგენილი ანუები და მათი X/Y კოორდინატები

N	ანუის N	X	Y	საკადასტრო კოდი
1	94.1	471905.16	4665915.87	
2	95	471783.134	4666394.037	
3	96	471680.219	4666797.316	
4	97	471580.091	4667189.674	
5	98	471471.945	4667613.45	
6	99	471410.325	4667854.911	
7	100	471340.505	4668128.507	
8	101	471198.225	4668686.039	
9	102	471058.76	4669232.54	
10	103	471210.465	4669909.611	
11	104	471338.397	4670480.581	
12	105	471404.518	4670775.682	
13	106	471465.348	4671047.172	
14	107	471537.056	4671367.209	
15	108	471607.963	4671683.67	
16	109	471589.237	4672241.686	
17	110	471573.372	4672714.467	
18	111	471557.363	4673191.519	
19	112	471548.77	4673447.591	
20	113	471536.025	4673827.388	
21	114	471521.144	4674270.831	
22	115	471508.973	4675014.009	
23	116	471500.68	4675520.35	
24	117	471522.343	4675898.594	
25	118	471556.108	4676488.147	
26	119	471571.279	4676753.025	
27	120	471580.466	4676913.432	
28	121	471596.83	4677199.16	
29	122	471681.245	4677503.261	
30	123	471833.754	4678052.667	
31	124	472074.968	4678867.723	
32	125	472121.488	4679024.91	
33	126	472271.531	4679531.903	
34	127	472333.841	4679742.446	
35	128	472694.886	4680498.427	
36	129	472945.946	4680969.902	
37	130	473156.68	4681512.489	
38	131	473408.62	4682161.17	
39	132	473465.141	4682533.14	
40	133	473499.827	4682761.415	
41	134	473642.21	4683698.46	
42	135	473658.219	4684253.151	
43	136	473672.786	4684757.891	
44	137	473677.114	4684907.847	
45	138	473682.007	4685077.374	
46	139	473338.949	4685952.764	
47	140	473438.231	4686279.519	
48	141	473595.426	4686796.87	
49	142	473750.96	4687308.76	
50	143	473982.509	4687495.221	
51	144	474448.67	4687870.61	
52	145	474627.194	4687968.428	
53	146	475090.87	4688222.49	
54	147	475140.525	4688740.006	
55	148	475305.779	4688889.466	
56	149	475672.55	4689221.181	
57	150	475932.657	4689456.428	
58	151	476034.066	4689548.145	

59	152	476512.106	4689980.496
60	153	476690.705	4690142.024
61	154	476998.927	4690420.788
62	155	477195.345	4690598.433
63	156	477600.661	4690965.01
64	157	477894.322	4691230.603
65	158	477958.426	4691343.056
66	159	478155.645	4691689.021
67	160	478413.532	4692141.412
68	161	478538.428	4692360.506
69	162	478622.393	4692507.8
70	163	479001.415	4693172.687
71	164	479156.014	4693443.887
72	165	479316.224	4693724.93
73	166	479235.42	4694616.414
74	167	479156.4	4695488.21
75	168	479035.084	4695741.294
76	169	478877.465	4696070.11
77	170	478605.229	4696638.035
78	171	478514.61	4696827.08
79	172	478277.515	4697675.899
80	173	478179.726	4697864.003
81	174	478046.372	4698120.518
82	175	477856.762	4698485.244
83	176	477682.691	4698820.081
84	177	477362.42	4699249.724
85	178	477203.073	4699463.489
86	179	477047.788	4699671.804
87	181	476781.96	4700525.3
88	182	476766.93	4700839.62
89	180	476807.352	4699994.349
90	183	476738.55	4701433.33
91	184	476878.97	4701557.73
92	185	477326.43	4701954.09
93	186	477411	4702029
94	187	477464.14	4702184.79
95	188	477636.43	4702689.87
96	189	477714.8	4702919.6
97	190	477791	4703143
98	191	478024	4703371
99	192	478097.92	4703674.5
100	193	478147	4703876
101	194	478085.13	4704393.8
102	195	478023.84	4704906.69
103	196	477993.18	4705163.25
104	197	477936.84	4705634.73
105	198	477895.58	4705980.01
106	199	477882.21	4706091.9
107	200	477795.96	4706813.73
108	201	477683.73	4707121.13
109	202	477564.89	4707446.64
110	203	477425.66	4707827.99
111	204	477305.07	4708158.31
112	205	477210.62	4708417
113	206	477005.92	4708977.69
114	207	476936.62	4709167.52
115	208	476819.02	4709489.64
116	209	476661.42	4709921.3
117	210	476551.02	4710223.71
118	211	476392.65	4710657.48
119	212	476071.69	4710989.96
120	213	475538.51	4711264.86

121	214	475513.56	4711769.24	
122	215	475508	4711881.65	
123	216	475471.11	4712046.31	
124	217	475424.2	4712255.7	
125	218	475346.66	4712601.77	
126	219	475198.26	4712899.76	
127	220	475037.98	4713221.61	
128	221	474740.55	4713365.17	
129	222	474435	4713512.65	
130	223	474266.43	4713594.02	
131	224	473975.32	4713708.01	
132	225	473634.43	4713841.51	
133	226	473312.61	4714011.55	
134	227	473232.2	4714218.95	
135	228	473101.3	4714414.62	
136	229	472912.93	4714696.18	
137	230	472744.2	4714948.39	
138	231	472564.96	4715216.33	740214437
139	232	472262.2	4715429.97	
140	233	472035.23	4715590.13	
141	234	471806	4715751.89	
142	235	471554.97	4715929.04	
143	236	471248.22	4716145.5	
144	237	470815.52	4716351.13	
145	238	470488.53	4716506.54	
146	239	470093.08	4716694.47	
147	240	469939.88	4716987.77	
148	241	469724.27	4717231.95	
149	242	469451.25	4717541.15	
150	243	469264.42	4717862.62	
151	244	469312.19	4718267.74	
152	245	469384.75	4718883.13	
153	246	469340.61	4719029.28	
154	247	469174.47	4719579.38	740111338

დარეგისტრირებული მიწის ნაკვეთები რომლებიც ექცევა წარმოდგენილ ბუფერულ ზონაში

N	საკადასტრო კოდი	N	საკადასტრო კოდი
1	715305018	46	740212092
2	740211001	47	740212089
3	740211002	48	740212087
4	740214001	49	740111453
5	740212039	50	740111454
6	740212013	51	715406461
7	715305401	52	715406462
8	740212012	53	715305681
9	740213081	54	740214418
10	740111144	55	740212109
11	740214012	56	740214413
12	740212032	57	740212108
13	740111167	58	740111441
14	740213098	59	740212098
15	740111198	60	740212115
16	715406153	61	740212091
17	740212046	62	740212118
18	740212031	63	715826039
19	740111095	64	740111519
20	740212044	65	740111578
21	740214039	66	740212119
22	740212041	67	740212120

23	715305481
24	715305546
25	715305570
26	740212063
27	715406284
28	740212068
29	740214041
30	740111338
31	740111309
32	740111350
33	740212085
34	740111374
35	740111323
36	715305544
37	740111373
38	740111296
39	740212101
40	715406309
41	740212100
42	740212095
43	740212086
44	740212081
45	740212075

68	740214408
69	740212102
70	715826042
71	740212128
72	715826045
73	740212145
74	715826041
75	740212132
76	740111584
77	740212131
78	740212122
79	740212116
80	740213452
81	740111584
82	740212106
83	740212139
84	740214437
85	740212141
86	740212157
87	740214425
88	740212148
89	715508004

დარეგისტრირებული საზოგადოებრივი წარმომადგენელი ბუფერულ ზონას

N	საკადასტრო კოდი
1	7200167
2	7400153
3	7400009
4	7400158
5	7400069
6	7100058
7	7100166

N	საკადასტრო კოდი
8	7100057
9	7400025
10	7100222
11	7400043
12	7100223
13	7100010
14	7100010

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. ნა, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 27

24 მაისი 2016 წ

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება - 500 კვ ძაბვის ქსანი-სტეფანწმინდა ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი - შპს „ენერგოტრანსი“ - ქ. თბილისი, ისნის რაიონი, კინძმარაულის ქ. №16
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა - მცხეთის, დუშეთის და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტები
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი - 19.04.2016 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ - ფონდი „მსოფლიო გამოცდილება საქართველოსათვის“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ წარმოდგენილია, შპს „ენერგოტრანსი“-ს 500 კვ მაბვის ქსანი-სტეფანწმინდა ელექტროგადამცემი ხაზის (ეგხ) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში

ეგხ გადის მცხეთის, დუშეთის და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიებზე. ეგხ-ს სიგრძე იქნება მიახლოებით 100 კმ. დაგეგმილი ეგხ-ს მონაკვეთის დასრულება დაგეგმილია 2016 წლის ბოლოსთვის.

გზმ-ს ანგარიშის თანახმად:

განხილულია ეგხ-ს შემდეგი ალტერნატიული ვარიანტები: „ულოვანი“ („პროექტის გარეშე“) ალტერნატივა, ტექნიკური ალტერნატივები, ანძის ალტერნატივები, მარშრუტის ალტერნატივები, რომელშიც წარმოდგენილია 2 ქვეალტერნატივა.

მარშრუტის შესარჩევად შედარებულ იქნა ორი ალტერნატივა: პროექტში წარმოდგენილი 500 კვ ხაზის საბოლოო ვარიანტი და არსებული 110 კვ-იანი ხაზის დერეფანი. აღსანიშნავია, რომ არსებულ 110 კვ გადამცემ ხაზს აქვს საკუთარი ფუნქცია, რომელიც ვერ იქნება ჩანაცვლებული 500 კვ ეგხ-ს მშენებლობით. 110 კვ ხაზის დემონტაჟი ეკონომიკურად, ეგხ ქსელების სისტემის მდგრადობის და ეფექტურობის თვალსაზრისით გაუმართლებელია. გარდა ამისა, არსებული 110 კვ ეგხ-ს დერეფანში დამატებით 500 კვ ხაზის მშენებლობა ტექნიკურად შეუძლებელია. უნდა აღინიშნოს, რომ არსებული 110 კვ ხაზის მარშრუტი გადის კიდეც უფრო რთულ რელიეფში, შესაბამისად, არსებული ანძების დემონტაჟი, მათი გამოტანა და სანაცვლოდ უფრო დიდი ანძების დამონტაჟება მეტ ხარჯთან და, რაც მთავარია - მეტ რისკებთან არის დაკავშირებული, ვიდრე ახალ მარშრუტზე 500 კვ ხაზის მშენებლობა. მარშრუტის ცალკეულ მონაკვეთებზე საერთოდ შეუძლებელია 500 კვ ეგხ-ს ანძების მონტაჟი მათი მოცულობის, საძირკველის ფართისა და წონის გათვალისწინებით.

რაც შეეხება ქვეალტერნატივებს, საჯარო განხილვის ეტაპზე, პირველ შემთხვევაში შემოთავაზებული დერეფნის ცალკეული მონაკვეთები კვეთდა ყაზბეგის ეროვნული პარკის პერიფერიულ უბნებს 3 მონაკვეთზე. დეტალური პროექტირების ეტაპზე შესაძლებელი გახდა პროექტში ცვლილების შეტანა და ორი ლოკალური მონაკვეთის - სოფ. სნოსთან და სოფ. კარკუჩასთან ანძების განლაგების იმგვარად შეცვლა, რომ ეგხ-ს დერეფნის შერჩეული ალტერნატივით არც ერთი ანძა არ ხვდება დაცული ტერიტორიის ფარგლებში. (ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში შპს „ენერგოტრანსი“-ს მიერ დამატებით წარმოდგენილი წერილით ირკვევა შემდეგი: 3 მონაკვეთზე, სადაც ხაზი კვეთდა დაცული ტერიტორიების საზღვრებს, განახლებული მარშრუტით ხაზის განაპირა სადენები არ კვეთს ვიზიტორთა ზონების საზღვრებს, რაც ნიშნავს, რომ დაცული ტერიტორიის საზღვრებში არ განხორციელდება სამშენებლო - სამონტაჟო სამუშაოები. ტრადიციული გამოყენების ზონის გადაკვეთა ხდება სადენით (დაახლოებით 20-25 მეტრის სიმაღლეზე) მხოლოდ ერთ მონაკვეთზე, სოფელ სნოს მიმდებარე ტერიტორიაზე, ზემოხსენებულ ტერიტორიაზე არ განხორციელდება ანძების განთავსება და არც სამონტაჟო სამუშაოები).

ქვეალტერნატივის მეორე შემთხვევაში შემოთავაზებულია ალტერნატიული მარშრუტის მოწყობა ქსნის ქვესადგურთან ახლოს 110 კვ გადამცემი ხაზებისა და ქართლის

გადამცემი ხაზების ორჯერ გადაკვეთის თავიდან აცილების მიზნით. ეს ალტერნატივა ითვალისწინებს ანძის მალეზის რეკონსტრუქციას და ყაზბეგის ეგხ-სა და არსებულ 500 კვ ეგხ-ს შემომავალ ხაზებს შორის.

გარდა აღნიშნული ალტერნატივებისა, წინასაპროექტო ეტაპზე 3 და 4 ანძის წერტილებს შორის არსებულ ხელოვნურ ტყეში ხანძრის თავიდან აცილების მიზნით 2014 წელს „ფიჩნერის“ მიერ მომზადებულ დოკუმენტში მითითებული ორი ალტერნატივიდან შეირჩა დასავლეთ მარშრუტი, რომელიც გადის არსებულ ენერგოდერეფანში, სადაც ერთი ელექტროგადამცემი ხაზი უკვე აგებულია.

მეორე შემთხვევაში, გუდამაყრის უღელტეხილზე მარშრუტი შეირჩა შედარებით ნაკლები დახრილობის ფერდობზე, რომელიც კვეთს მთის უღელტეხილს ხმელეთის ზედა ნიშნულს ქვემოთ. ამ ალტერნატივას მიენიჭა უპირატესობა ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნების თვალსაზრისით და მოიცავს ანძის შემდეგ წერტილებს: 167, 168ა, 169ა, 169ბ და 170 ანძები.

ქსანი-სტეფანწმინდის 500 კვ ძაბვის ეგხ გადის მცხეთის, დუშეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტების გავლით და გადაკვეთს შემდეგ სოფლებს, მცხეთის მუნიციპალიტეტის სოფლები: ქვემო ქანდა, ქსანი, ძალისი, ერედა, წილკანი. დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფლები: ქვენამთა, ბურსაჭილი, ჩოხი, დუმაცხო, ზანდუკი, ფასანაური, გუდამაყარი, ხოზა, ჭართალა, მჭადიჯვარი. ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის სოფლები: სტეფანწმინდა, აჩხოტი, სნო, ახალთციხე, კარკულა.

ეგხ ქსნის არსებული ქვესადგურიდან, რომლისთვისაც ეგხ-ს საჰაერო ქსელის შესაერთებლად საჭირო გახდება ე.წ. მალეზის გადალაგება, დაუკავშირდება სტეფანწმინდის საპროექტო ქვესადგურს. სტეფანწმინდის ქვესადგურისათვის წინასწარ შერჩეული ტერიტორია მდებარეობს გორაკის მობრტყელებულ პლატოზე ქალაქ სტეფანწმინდასთან ახლოს, ზღვის დონიდან დაახლოებით 1000 მეტრზე.

საპროექტო ეგხ-ს ბუფერული დერეფანი შეადგენს 100 მეტრს. უშუალოდ ეგხ-ს დერეფანი იქნება - 76 მეტრი (კიდურა სადენებიდან იქნება - 30 მეტრი, ხოლო - კიდურა სადენებს შორის მანძილი იქნება - 16 მეტრი).

ეგხ სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მოხდება ხაზის მიმართულების დადგენა, მისასვლელი გზების მოწყობა, ანძის დამაგრება და უბნის მომზადება ეროზიისგან დაცვის (სადაც მოითხოვება) მიზნით. ანძის აღმართვის დასრულების შემდეგ გაიზომება დამიწება და საჭიროების შემთხვევაში განხორციელდება დამატებითი დამიწება.

ეგხ-ს მშენებლობის ბოლო ეტაპს წარმოადგენს ელ. გამტარების და ელ. დამამიწებელი სადენების დაჭიმვა საიზოლაციო ზონარების დამაგრების და ანძის მოწყობილობების დამაგრების ჩათვლით. შემდგომ, შემოწმდება/გაიზომება საჰაერო ხაზის ძირითადი პარამეტრები: წინაღობა, ელ. ინდუქციულობა და ელ. ტევადობა.

ანგარიშში აღწერილია საპროექტო ტერიტორიის ბუნებრივი გარემო (ფიზიკურ-გეოგრაფიული გარემო და ბიოლოგიური გარემო) წარმოდგენილია სოციალური ზემოქმედების შეფასების შესახებ ინფორმაცია, სადაც აღწერილია პროექტის ზოგადი სოციალურ-ეკონომიკური ზემოქმედება, კულტურული მემკვიდრეობა და მიწათსარგებლობაზე ზემოქმედება. გარდა აღნიშნულისა, წარმოდგენილია შესაბამისი პოტენციური ზემოქმედებების აღწერა გარემოზე და შემარბილებელი ღონისძიებები.

სავარაუდოდ, სამშენებლო ბანაკები განთავსდება ქსანში, ძალისში, მჭადიჯვარში, დუდაურებში, ბურსაჭილში, კარკულაში, ფასანაურის და სტეფანწმინდის დასახლებაში. ბანაკების რაოდენობა და მათი ადგილმდებარეობა შერჩეული იქნება სამშენებლო სამუშაოების კონტრაქტორის მიერ. რეალურად, ბანაკები წარმოადგენს აღჭურვილობისათვის განკუთვნილ ეზოებს, რომლებიც გამოყენებული იქნება აღჭურვილობის და გადასაზიდი საშუალებების შესანახად, საწვავისათვის და ა.შ.

ჩვეულებისამებრ, მუშების დაბინავება ხორციელდება ბინების დაქირავებით (შესაძლებელია სხვა ალტერნატივის გამოყენება. ალტერნატივის შერჩევა დამოკიდებულია მშენებელ კონტრაქტორზე). თითოეული ბანაკის ადგილმდებარეობა შეთანხმებული იქნება შპს „ენერგოტრანსთან“. ბანაკებში მოწყობილ საცხოვრებლებში განთავსებული იქნება არა უმეტეს 30 – 40 ადამიანი.

აღწერილია ეგხ-ს ტრასის გეოლოგიური გარემო. შეფასებულია ეგხ-ს ზემოქმედება გეოლოგიურ გარემოზე. აღნიშნულია, რომ გრუნტის ფიზიკურ-მექანიკური (გეოტექნიკური) მახასიათებლები და მზიდუნარიანობა დამაკმაყოფილებელია თითქმის ყველა უბანზე, სადაც უნდა აშენდეს საყრდენი ანძები. რაც შეეხება გეოლოგიურ საფრთხეებს, საპროექტო დერეფანში და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე, მოსალოდნელი საშიში გეოლოგიური პროცესების მიუხედავად საყრდენი ანძების ოპტიმალური განლაგების გათვალისწინებით, საშიშროების რისკი მინიმუმამდე იქნება დაყვანილი.

ანძების უბნების დეტალური გეოტექნიკური კვლევა და მდებარეობის საბოლოო დაზუსტება განხორციელდება დეტალური პროექტირების ეტაპზე. მიმართულების ოპტიმიზაციისთვის შესაძლოა საჭირო გახდეს ლოკალური მარშრუტის ცვლილება. ყველაზე რთული უბნებისათვის (ღვარცოფული მონაკვეთები და უკიდურესად ციცაბო ფერდობები, სადაც მაღალია შვავების და მეწყერების რისკებიც) გათვალისწინებული არის საყრდენი ანძების ნაცვლად – შეკიდული ჯაჭვური ხაზების მოწყობა. ჯაჭვური საკიდების გამოყენება გათვალისწინებულია ზვავსაშიშ, ან მყინვარის ნაპრალოვან მონაკვეთებში.

აღწერილია სამშენებლო სამუშაოების დროს მიწის მართვის საკითხები. განხილულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

ყველა სამუშაო უბანი (გარდა იმ უბნებისა, რომლებიც მუდმივად დაკავებულია ქვესადგურით, კოშკებითა და დამხმარე ნაგებობებით) დაექვემდებარება საწყის მდგომარეობაში აღდგენას (რელიეფი, ნიადაგის ფენა, მცენარეული საფარი).

500 კვ საჰაერო გადამცემი ხაზისთვის საჭიროა ფართო მიწის სამუშაოები, მაგრამ ამ ეტაპზე ზუსტი რაოდენობის განსაზღვრა შეუძლებელია, ვინაიდან აღნიშნული დამოკიდებულია კონტრაქტორის მიერ შემუშავებულ ანძის საძირკვლის პროექტზე, ანძის ზუსტ ადგილმდებარეობაზე და სამშენებლო სამუშაოების მეთოდოლოგიაზე. შემავსებელი მასალის კარიერები მდებარეობს მდ. არაგვის ხეობაში ველზე. ანძის ფუძისათვის შემავსებელ მასალად, ჩვეულებრივ გამოიყენება ფუძის მიწის ამოღების დროს მოპოვებული მასალა. თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ ამოღებული მასალა მოიცავს ტალახს, ცემენტის ხსნარს, ან ტორფს - დამატებითი შემავსებელი მასალის გამოყენება მოხდება აღნიშნული კარიერებიდან.

ქვესადგურის ტერიტორიაზე, 500 კვ ეგხ-ს საპროექტო უბნებზე და მისასვლელ გზებზე ძირითადად იკვეთება სასოფლო-სამეურნეო და სატყეო ფონდის მიწები. გადამცემი ხაზების მხოლოდ ძალიან მცირე ფრაგმენტები კვეთს სუბ-ურბანულ და სოფლის დასახლებული ტერიტორიების სახელმწიფო მფლობელობაში არსებულ მიწებს. მცხეთის მუნიციპალიტეტის სოფლებში ეგხ გადაკვეთს კერძო საკუთრებაში არსებულ 182 მიწის ნაკვეთს (98 მიწის ნაკვეთი მდებარეობს სოფლებში ძალისი, წილკანი და ერედა; 73 მიწის ნაკვეთი მდებარეობს ძალისი-ქანდის მონაკვეთის გაყოლებაზე და 11 ნაკვეთი მდებარეობს სოფელ ქსანში). დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფლებში, ელექტროგადამცემი ხაზი გადაკვეთს კერძო საკუთრებაში არსებულ 168 მიწის ნაკვეთს და საძოვრის დიდ ტერიტორიას, რომელიც აქტიურად გამოიყენება.

ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის სოფლებში, ელექტროგადამცემი ხაზი გადაკვეთს 157 მიწის ნაკვეთს (სტეფანწმინდის დასახლებაში - 23 ნაკვეთს, 12 ნაკვეთს სოფელ აჩხოტში, 52 ნაკვეთს სოფელ სნოში, 48 ნაკვეთს სოფელ ახალთციხეში და 22 ნაკვეთს სოფელ

კარკუჩაში). მთლიანობაში ზემოქმედების ქვეშ მოექცევა კერძო საკუთრებაში არსებული 507 ნაკვეთი 108 რეგისტრირებული ნაკვეთის ჩათვლით.

ზემოქმედების არეში ხვდება რვა ერთ-სართულიანი კერძო სახლი, ცხრა ორ-სართულიანი საცხოვრებელი შენობა, ერთი მშენებლობის პროცესში არსებული ქარხნის შენობა (მინერალური წყლის ქარხანა "პეპსიკოლა"), ორი კომერციული შენობა (კოლექტიური ფერმის ყოფილი ადმინისტრაციული შენობა და ყოფილი თვითმომსახურების მაღაზია, ორივე მდებარეობს სოფელ ზანდუკში). ზემოქმედების არეში ხვდება შემდეგი საზოგადოებრივი და კულტურული ობიექტები: სასაფლაო (სოფელი ახალთციხე); რიტუალების სახლი (სოფელი კარკუჩა); სოფ ზანდუკში სასაფლაოს მახლობლად არსებული ეკლესია.

პროექტის ზემოქმედების ზონაში არსებული ხეხილის ხეები ხვდება ძირითადად საკარმიდამო ტერიტორიებზე, მცირე რაოდენობით. ზემოქმედების ქვეშ ძირითადად ხვდება სახნავ-სათესი ნაკვეთები და ბოსტნეულის ბაღები, რომლებიც ძირითადად პირადი მოხმარებისთვის გამოიყენება (სახნავი და სათესი - 278 ნაკვეთი; კერძო საკუთრებაში არსებული სათიბი მინდორი/სამოვარი - 97 ნაკვეთი; მოსახლეობის მიერ გამოყენებადი სათიბი მინდორი/სამოვარი - 6 ნაკვეთი).

ჩატარებული არქეოლოგიური დაზვერვების შედეგად გამოვლინდა სამშენებლო ზონაში მოხვედრილი 14 ობიექტი. მათგან ხუთი არქეოლოგიური ობიექტია. GPS კოორდინატებით მონიშნულ ობიექტებზე არ განხორციელდება მაღალი ძაბვის ანძების აღმართვა. ეს განსაკუთრებით ითქმის არქეოლოგიურ ობიექტებთან დაკავშირებით. ანძების მშენებლობის ადგილები გადატანილი იქნება ისეთ ადგილებში, სადაც ჩამოთვლილ ობიექტებს არ შეექმნებათ დანგრევის საფრთხე. ეს საკითხი ადვილად მოგვარებადია, თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ საკვლევი დერეფნის სიგანე 100 მეტრია და მშენებლებს აქვთ საშუალება მაღალი ძაბვის ანძების ადგილმდებარეობის კორექტირებისა. მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, არქეოლოგიურ ძეგლებთან დაკავშირებული ყველა საკითხი შეთანხმდება კულტურის სამინისტროსთან მშენებლობის ნებართვის მოპოვებისას, ნებართვის გაცემის წესების შესაბამისად.

ელექტრული და მაგნიტური ველების ძირითადი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონიძიებებია სანიტარული დაცვის ზონების მოწყობა და ელექტროგადამცემი ხაზის მოწყობილობებისა და ქვესადგურის უსაფრთხო მანძილის დაცვა საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი უბნებიდან. გარდა აღნიშნულისა, მითითებულია, რომ შპს „ენერგოტრანსი“ ეგხ-ს იმგვარად მოაწყობს, რომ ხაზი არ გაივლის საცხოვრებელი სახლებიდან 30 მ-ის რადიუსში. ამას გარდა, ხაზის მოწყობილი უბნების გასწვრივ კომპანია ითანამშრომლებს ხაზიდან 30 მ-ის რადიუსში განლაგებული საცხოვრებელი სახლების მაცხოვრებლებთან/მესაკუთრებებთან, რათა მათი გადასახლება და კომპენსაცია სამართლიანად მოხდეს. დეტალური პროექტირების ეტაპზე შესაძლებელია გადატანილი იქნას არსებული ხაზის მცირე მონაკვეთები. საკუთრების უფლების მქონე მოსახლეობასთან ურთიერთობა მოხდება განსახლებისა და კომპენსაციების გეგმის შესაბამისად.

ხაზის ექსპლუატაციაში გაშვების პირველ წელს შპს „ენერგოტრანსი“ ელექტრო-მაგნიტურ ველს გაზომავს ხაზიდან 100 მ-ის რადიუსში არსებულ ყველა დასახლებულ სახლში. თუ სახლის რომელიმე ნაწილში ელექტრომაგნიტური ველის დამაბულობა გადააჭარბებს 0.5 კვ/მ-ს, კომპანია უზრუნველყოფს ელექტრომაგნიტური ველის ისეთ ეკრანირებას, რომელიც ენერჯის დონეს დასაშვებ ნორმამდე შეამცირებს. წინააღმდეგ შემთხვევაში გადაიტანს ხაზს ან გადასახლებს მაცხოვრებლებს განსახლებისა და კომპენსაციის გეგმის შესაბამისად. ამას გარდა, ხაზიდან 100 მ-ის რადიუსში მაცხოვრებელ პირებს ექნებათ შესაძლებლობა, მოითხოვონ ელექტრომაგნიტური ველის გაზომვა მათ

სახლებში. თუ იგი 0.5 კვ/მ-ს გადაჭარბებს, შპს „ენერგოტრანსი“ მოახდენს მის ეკრანირებას, გაატარებს მისი ნორმამდე შემცირების სხვა ზომებს, ან გადაასახლებს მოსახლეობას განსახლებისა და კომპენსაციის გეგმის შესაბამისად.

ანგარიშში აღწერილია მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციები და მოსალოდნელი შედეგები. აღნიშნულია, რომ განხორციელდება ეგხ-ს მდგომარეობის პერმანენტული მონიტორინგი. შპს „ენერგოტრანსი“ უზრუნველყოფს ინფორმაციას, თუ რა უსაფრთხოების ზომები უნდა იქნას მიღებული მოსახლეობის მიერ. ეგხ-ს მშენებლობისა და ფუნქციონირების მთლიანი პერიოდის განმავლობაში, კომპანია გამოაქვეყნებს 24-საათიან საკონტაქტო ტელეფონის ნომერს პრობლემებისა და ხაზის დაზიანებების შესატყობინებლად.

ყოველ ანძას ექნება შესაბამისი ნიშნები, ქართულ და მიმდებარე მაცხოვრებლების ენებზე, რომლებიც გააფრთხილებენ წესრიგის დამრღვევებს დენის დარტყმის, ჩამოვარდნის და სხვა საფრთხეების რისკების შესახებ.

სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მომზადდება ხანძრის პრევენციისა და მენეჯმენტის გეგმა, რომელიც საჭიროებისამებრ განახლდება. დასაქმებული პირები ტრენინგს გაივლიან უსაფრთხოების საკითხებზე. გარე მოწყობილობების დამიწების სისტემების ტექნიკური მოთხოვნების შესაბამისად, კონტრაქტორი დაამონტაჟებს ზადიან დამიწების სისტემას. ყველა გარე მოწყობილობა და კონსტრუქცია დაცული იქნება ელვისგან საელვარებისა და ელვის გამტარების მეშვეობით. საელვარები მიუერთდება გარე დამიწებას.

განხილულია ბიოლოგიური გარემო და მასზე ეგხ-ს მშენებლობით გამოწვეული ზემოქმედებები. წარმოდგენილია შემარბილებელი/საკომპენსაციო ღონისძიებები. ჩატარდა დეტალური ბოტანიკური კვლევები დაგეგმილი ეგხ-ს დერეფანში. შესაბამისად, გამოვლინდა ეგხ-ს მშენებლობით და ოპერირებით გამოწვეული მოსალოდნელი უარყოფითი და ნარჩენი ზემოქმედება, როგორც საპროექტო დერეფანში, ისე მიმდებარე ტერიტორიების ფლორასა და მცენარეულობაზე. გამოვლინდა პროექტის ზემოქმედების ზონაში წარმოდგენილი სხვადასხვა კონსერვაციული ღირებულების მქონე მცენარეთა თანასაზოგადოებები და სახეობები, აგრეთვე ეკონომიკური ღირებულების მქონე მცენარეები. მოსალოდნელია დაცულ სახეობებზე ზემოქმედება.

ეგხ-ს დერეფანი გადის სატყეო ფონდის ტერიტორიაზე. წარმოდგენილი კოორდინატების მიხედვით სატყეო ფონდის ტერიტორიაზე ხვდება ეგხ-ს დერეფნის 291,3 ჰა.

შპს „ენერგოტრანსი“ გეგმავს განახორციელოს დამატებით ეკოლოგიური კვლევები, რომელიც მოიცავს ზემოქმედების არეში მოქცეული წითელი ნუსხის მცენარეთა სახეობების აღწერას, ტყის კადასტრულ ინვენტარიზაციას და ჭრას დაქვემდებარებული ხე-მცენარეების რაოდენობრივ და სახეობრივ აღწერას. ამ აღწერების შესაბამისად მოხდება შემარბილებელი ღონისძიებების კორექტირება, სატყეო ფონდიდან მიწების ამორიცხვის და წითელი ნუსხის მცენარეების ბუნებიდან ამოღების პროცედურების შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან.

ოპერირების ეტაპზე, მცენარეული საფარის კონტროლის მიზნით დამხმარე სამუშაოები (ხეების ჭრა) ჩატარდება 5-8 წელიწადში ერთხელ.

განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია ორნითოფაუნაზე. საპროექტო ზონაში დაფიქსირებულია ფრინველების მინიმუმ 153 სახეობა. ანგარიშში წარმოდგენილია სენსიტიური უბნები, რომელთა მონაკვეთებზეც დაგეგმილია ფრინველებზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება. დაგეგმილია კომბინირებული მეთოდის გამოყენება, ეგხ-ებზე სარაკუნოები და მოძრავი მოწყობილობები დამაგრდება გუდამაყრის უღელტეხილსა და მტკვრის ხეობის

მონაკვეთებზე, რომლებიც მაღალსენსიტიურ უბნებს წარმოადგენს, ხოლო დანარჩენ მონაკვეთებზე დამაგრდება მხოლოდ ბურთები, ე.წ. სფეროები. მარკერები ძირითადად მოეწყობა დამიწების ხაზზე, რადგან არსებული მონაცემების თანახმად, უბედური შემთხვევები ყველაზე ხშირია დამიწების ხაზზე.

ეგზ-ს დერეფნის, ანძების უბნებისა და დამხმარე ობიექტის (მისასვლელი გზები, ბანაკები) ზუსტი ადგილმდებარეობის განსაზღვრის შემდგომ, განხორციელდება წინასამშენებლო კვლევა ყოველ კონკრეტულ უბანზე ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული ფაუნისტური რეცეპტორების (მცირე ძუძუმწოვართა სოროების; ფრინველთა და ხელფრთიანთა ბუდეების; მნიშვნელოვანი ლოკალური ჰაბიტატების) გამოსავლენად და დამატებითი (ლოკალური) შემარბილებელი ღონისძიებების დასაგეგმად.

ეგზ-ს საპროექტო მიმართულება გადის ლანდშაფტის სხვადასხვა ტიპებში: მცხეთის რაიონში და დუშეთისა და ყაზბეგის რაიონებში, დასახლებულ ტერიტორიებთან ახლოს მდებარე ძლიერ გარდაქმნილი სასოფლო-სამეურნეო ლანდშაფტი; სატყეო ტერიტორია დუშეთისა და ყაზბეგის რაიონებში; ბუნებრივი მთიანი ლანდშაფტი მცირე მცენარეული საფარით. უარყოფითი ვიზუალური ზემოქმედების მინიმუმამდე დასაყვანად გამოყენებული იქნება თანამედროვე ესთეტიური ანძები და თხელი ელ. გამტარები.

საპროექტო დოკუმენტაციაში აღწერილია მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპებზე მოსალოდნელი ნარჩენების შესახებ ინფორმაცია და მათი უსაფრთხოდ მართვის საკითხები.

ასევე წარმოდგენილია ქსანის სტეფანწმინდის 500 კვ გადამცემი ხაზების მშენებლობის გარემოსდაცვითი და სოციალური მენეჯმენტის გეგმა (მატრიცა) და ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მონიტორინგის გეგმა.

გზმ-ს ანგარიშს დანართის სახით თან ახლავს: ზოოლოგიური კვლევის ანგარიში; არქეოლოგიური კვლევის ანგარიშები; გეოტექნიკური მონაცემები; ნარჩენების მართვის გეგმა პროექტის ძირითად და დამხმარე ობიექტებზე; საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა; ატმოსფერულ ჰაერში სამშენებლო ოპერაციებთან დაკავშირებული მავნე ნივთიერებათა ემისიები; დამოწმებული ლიტერატურა; გზმ-ს მომზადებაში ჩართულ ექსპერტთა სია.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავს.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. უზრუნველყოს მშენებლობა და ექსპლუატაცია წარმოდგენილი გზშ-ს ანგარიშის შემარბილებელი ღონისძიებების, მენეჯმენტისა და მონიტორინგის გეგმის შესაბამისად;
2. სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოადგინოს:
 - ავარიული სიტუაციების მართვის დეტალური გეგმა, სადაც ასევე ასახული იქნება ინფორმაცია ეგზ-ს ტექნიკური ავარიის (მ/შ სადენების გაწყვეტის, ანძების წაქცევის) შემთხვევაში მოსახლეობაზე ზემოქმედების სახეების და შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
 - დაგეგმილი მისასვლელი გზების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, რომელიც უნდა მოიცავდეს: თითოეული მონაკვეთის ადგილმდებარეობის შესახებ ინფორმაციას; მიწის ფართობის, საკუთრების ფორმისა და კატეგორიის შესახებ ინფორმაციას; ნიადაგურ დახასიათებას; ძირითად ტექნიკურ პარამეტრებს; გარემოზე ზემოსალოდნელი ზემოქმედების სახეებს; ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებებს; გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელ/საკომპენსაციო ღონისძიებებს;
 - სამშენებლო ბანაკ(ებ)ისა და სამშენებლო მოედნ(ებ)ის შესახებ ინფორმაცია, რომელიც უნდა მოიცავდეს: ადგილმდებარეობის შესახებ ინფორმაციას; მიწის ფართობის, საკუთრების ფორმისა და კატეგორიის შესახებ ინფორმაციას; ნიადაგურ დახასიათებას; სიტუაციურ და სქემატურ ნახაზებს, ფართობისა და მასზე განთავსებული ობიექტებს პარამეტრების მითითებით და გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციას;
 - მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპების გარემოსდაცვითი მართვის დეტალური გეგმა.
3. იმ შემთხვევაში, თუ საპროექტო გზის მშენებლობა გამოიწვევს საკომუნიკაციო ობიექტების გადატანას, უზრუნველყოს აღნიშნული კომუნიკაციების მფლობელებთან შეთანხმება. ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება გარემოზე ზემოქმედების ნებართვას დაქვემდებარებული ობიექტების ტრასის ცვლილება - უზრუნველყოს მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული პროცედურების გავლა;
4. იმ შემთხვევაში, თუ ეგზ-ს მშენებლობა გამოიწვევს არსებულ ქვესადგურ „ქსანი“-ში დამატებით სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებას, აღნიშნული დაქვემდებარება „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული პროცედურების გავლას;
5. ყაზბეგის ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონაში სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შემთხვევაში უზრუნველყოს საქართველოს მთავრობის №242 დადგენილებით განსაზღვრული სპეციალური დანიშნულების ტყითსარგებლობის ნებართვის მიღება;
6. არ განახორციელოს ყაზბეგის ეროვნული პარკის ვიზიტორთა ზონაში ეგზ-ს სამშენებლო სამუშაოები (მ/შ ტექნიკის გადაადგილება);
7. ვინაიდან ეგზ-ს ტრასის დერეფანი მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში, სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე აღნიშნული საკითხი უნდა შეათანხმოს ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან;
8. ეგზ-ს მშენებლობის დაწყებამდე განახორციელოს ეგზ-ს ტრასის საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევები, მათ შორის ეგზ-ს ანძების განთავსების დეტალური შესწავლა.

- გრუნტების საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევების მიხედვით დაადგინოს პრობლემური უბნები და შეიმუშაოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. აგრეთვე განახორციელოს ეგზ-ს არეალში არსებული გეოდინამიკური პროცესების შესწავლა და შეიმუშაოს შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები;
9. განახორციელოს ეგზ-ს ტრასის გეოლოგიური პროცესების მუდმივი მონიტორინგი, როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე;
 10. ეგზ-ს მშენებლობის დაწყებამდე, განახორციელოს ზოოლოგიური კვლევები. კვლევის შედეგები შესაბამისი შემარბილებელი/საკომპესაციო ღონისძიებების აღწერით წარმოადგინოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში;
 11. ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის შედეგები მშენებლობის ეტაპზე წელიწადში ორჯერ, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე წელიწადში ერთხელ წარმოადგინოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში. მონიტორინგის შედეგად, საჭიროებისამებრ, შეიმუშაოს დამატებითი შემარბილებელი/საკომპესაციო ღონისძიებები;
 12. სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე განსაზღვროს ქრას დაქვემდებარებულ მკენარეთა რაოდენობა სახეობების მიხედვით. საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილ სახეობებთან მიმართებით ქმედებები განახორციელოს საქართველოს „წითელი ნუსხისა“ და „წითელი წიგნის“ შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად;
 13. მშენებლობის ეტაპზე უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულება;
 14. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა – განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით;
 15. სამშენებლო სამუშაოების დაწყება და ეგზ-ს ექსპლუატაციაში გაშვება აცნობოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ წარმოდგენილი, შპს „ენერჯოტრანსი“-ს 500 კვ ძაბვის ქსანი-სტეფანწმინდა ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

A. Lashvili

(ხელმოწერა)

ენერგოტრანსი

საქართველო, თბილისი 0105, ბარათაშვილის 2, / 2 Baratashvili str. Tbilisi 0105, Georgia ტელ./ფაქსი/tel./fax: +995(32)2510140

28/09/2016

N 563

563-01-2-201609281424

საქართველოს ეკონომიკისა და
მდგრადი განვითარების სამინისტრო
სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო
ზედამხედველობის სააგენტოს
უფროსს ბატონ გრიგოლ კაკაურიძეს

ბატონო გრიგოლ,

გაცნობებთ, რომ „ქსანი-სტეფანწმინდის 500 კვ ეგზ მშენებლობის“ პროექტის ფარგლებში რამოდენიმეჯერ გაიმართა შეხვედრა დუშეთის მუნიციპალიტეტსა და სოფლებში, სადაც განხილულ იქნა მოსახლეობის მოთხოვნები, რომლებიც გათვალისწინებულ იქნა განსახლების სამოქმედო გეგმაში.

წარმოგიდგენთ დუშეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობის წერილს და გთხოვთ ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე გაცეთ პირველი ეტაპის ნებართვა მეორე მონაკვეთზე (ანბა 94-ანბა 247).

დანართი: 1 ფურცელი

პატივისცემით,
კახა სეხნიაშვილი

დირექტორი

www.energotrans.com.ge

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „ენერგოტრანსი“
“ENERGOTRANS” LIMITED LIABILITY COMPANY

დუშეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობა GAMGEOBA OF DUSHETI MUNICIPALITY

KA990131398193416

№ 09/1475

27 / სექტემბერი / 2016 წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის
სააგენტოს უფროსს ბატონ გრიგოლ კაკაურიძეს

ასლი - შპს „ენერგოტრანსს“

ბატონო გრიგოლ,

დუშეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობაში შემოსული შპს „ენერგოტრანსის“ 09.09.2016 წ. №513 წერილით გვეცნობა, რომ ქსანი-სტეფანწმინდის 500 კვ ეგხ-ს პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებით მოხდა შპს „ენერგოტრანსი“-ს წარმომადგენლების შეხვედრა დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ჭართალის, დაბა ფასანაურის მოსახლეობასა და კერძო მეწარმეებთან, სადაც საკითხი პროექტის ლოკალური კორექტირების თაობაზე განხილულ იქნა.

აღნიშნულიდან გამომდინარე დუშეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობა თანახმაა მოხდეს პროექტის განხორციელება შესაძლებლობის ფარგლებში მოსახლების მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

პატივისცემით,

დუშეთის მუნიციპალიტეტის გამგებელი

3.

ვაჟა ჩოხელი

შპს "ენერგოტრანსი"
შემოს 417
28 09 2016წ.

2811-03-2-201607151553

N 03/2811

15/07/2016

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების
სამინისტროს სსიპ „ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის
სააგენტოს“

თქვენი 2016 წლის 05 ივლისის №04/1319 წერილის პასუხად, რომელიც ეხება ქსანი-სტეფანწმინდის შემაერთებელი 500 კვ ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის პროექტის მეორე მონაკვეთის (N94-247 საყრდენებს შორის) მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცების საკითხს, გაცნობებთ, რომ საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, არ არის წინააღმდეგი გაიცეს მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობა წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

ილია ელოშვილი

მინისტრის მოადგილე

საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო
საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

N 2-03/6351
26/07/2016

6351-2-03-2-201607261019

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების
სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო
ზედამხედველობის სააგენტოს უფროსის
მოადგილეს ბატონ ასტამურ აჩბას

ბატონო ასტამურ,

მიმდინარე წლის 05 ივლისის №04/1317 წერილის შესახებ, შ.პ.ს. „ენერგოტრანსი“-ს დაკვეთით დაგეგმილი 500კვ ძაბვის ელ.გადამცემი ხაზის – „ქსანი-სტეფანწმინდა“-ს მეორე მონაკვეთის მშენებლობის სამუშაოების შესრულებისას დუშეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციულ საზღვრებში ახალი საყრდენი ანძების განსათავსებლად მიწის ნაკვეთების გასხვისებას გაცნობებთ, რომ საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ განხილულ იქნა წარმოდგენილი წინასაპროექტო კვლევის მასალები და არ არის წინააღმდეგი ელ.გადამცემი ხაზის კორიდორით მის ბალანსზე რიცხული: საერთაშორისო მნიშვნელობის „მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსი (რუსეთის ფედერაციის საზღვარი) საავტომობილო გზის ღერძის კმ58+665მ-დან (კოორდ: X-474875/Y-4688060) კმ58+746მ-მდე (კოორდ: X-474844/Y-4688129) მონაკვეთზე, ღერძის განივად გადაკვეთა შესრულდეს საჭირო გზით.

~~შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის „სნო-ახალციხე-ჯუთა“ საავტომობილო გზის კმ1+85მ5-დან კმ10+799მ-მდე ცალკეულ მონაკვეთებზე გასატარებლად იგეგმება ღერძიდან ორივე მხარეს (მონაცვლებით) და მდინარეთა ხეობებში მოეწყოს ე.გ.ხაზის საყრდენი ანძები (ოცდაორი ერთეული).~~

ელ.გადამცემი ხაზის მშენებლობის ტექნიკური პირობების შესათანხმებლად საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტში, დაინტერესებული მხარის მიერ, წარმოდგენილი უნდა

იქნეს საქართველოში მოქმედი „ედმწ“-ით გათვალისწინებულ ნორმატიული მოთხოვნების შესაბამისად დამუშავებული დეტალური პროექტი.

პატივისცემით,

ნუგზარ გასვიანი

დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე

საქართველო

ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობა

№ 1834

13 ივლისი 2016წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი
განვითარების სამინისტროს საჯარო სამართლის
იურიდიული პირი ტექნიკური და სამშენებლო
ზედამხედველობის სააგენტოს უფროსის
მოადგილეს ბატონ ასტამურ აჩბას

ბატონო ასტამურ,

თქვენი 2016 წლის 5 ივლისის №04/1316 წერილის პასუხად, რომელიც შეეხება ქსანი-სტეფანწმინდის შემაერთებელი 500 კვ. ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის პროექტის მეორე მონაკვეთის მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცების საკითხს, გაცნობებთ, რომ აღნიშნულთან დაკავშირებით როგორც „სნოს ხეობის“, სადაც კონკრეტულად გაივლის ელექტროგადამცემი ხაზი, ასევე ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის მთელი მოსახლეობის მხრიდან არსებობს მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესი.

ადგილობრივი მოსახლეობისთვის უცნობია ელექტროგადამცემი ხაზის დაზუსტებული მიმართულება, ხოლო ხაზის სავარაუდო ბუფერული ზონა მოიცავს მოსახლეობის კერძო საკუთრებაში არსებულ ისეთ მიწის ნაკვეთებს, რომლებიც ამ ეტაპზე საჯარო რეესტრში დაზუსტებული არა აქვთ.

ადგილობრივი მოსახლეობა ითხოვს დამკვეთის წარმომადგენლებთან შეხვედრას და განმარტებებს ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხზე, რომელიც უშუალოდ მათ ინტერესებს შეეხება.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობა არ არის წინააღმდეგი დამტკიცდეს 500 კვ. ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობისთვის

სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტო	
მიმღავლია №	2362
დადგენილია	07 2016 წ.

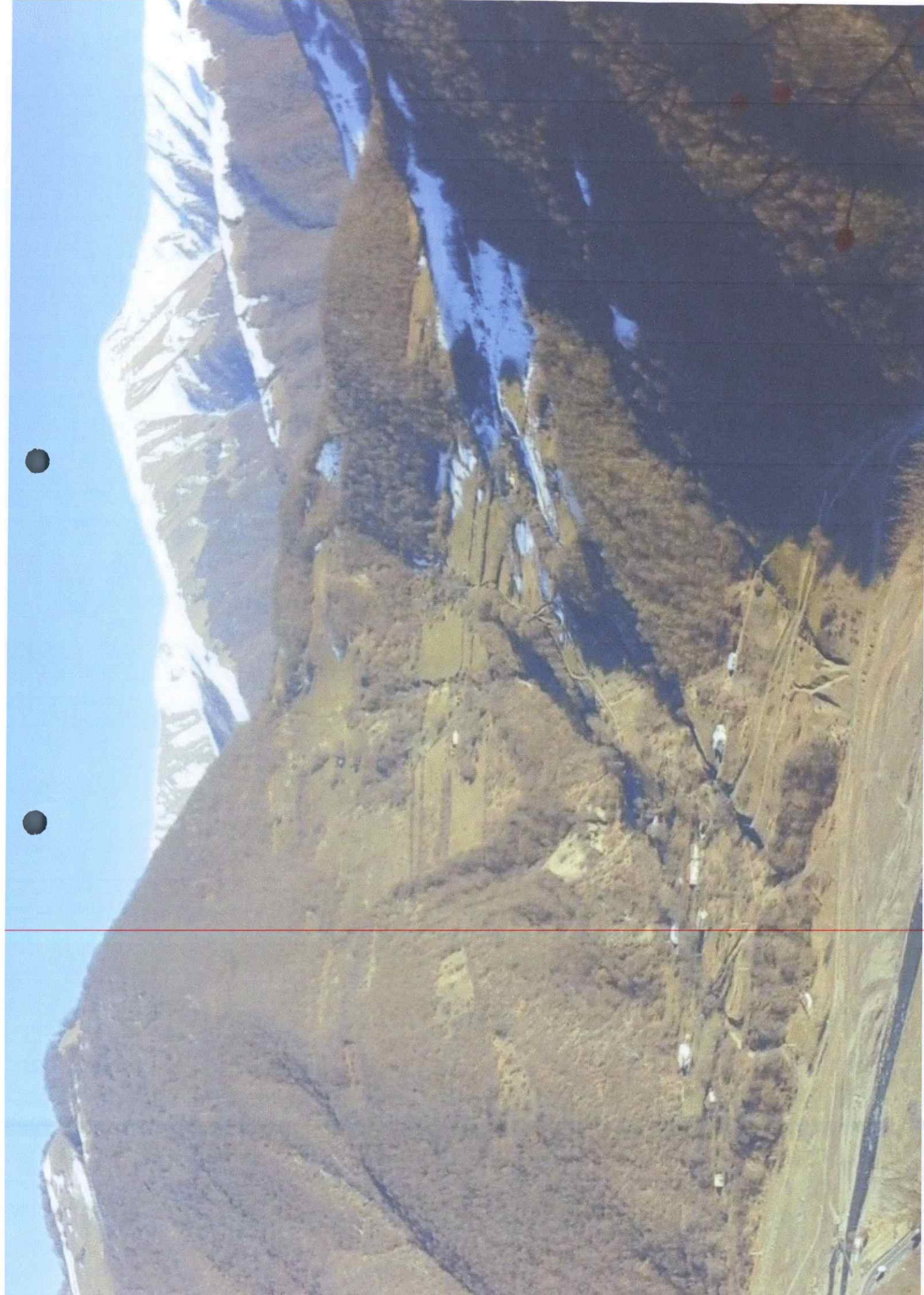
მიწის ნაკვეთის საშემნებლოდ გამოყენების პირობები, თუ ზემოთაღნიშნული საკითხები
მოგვარებული და შეთანხმებული იქნება მოსახლეობასთან.

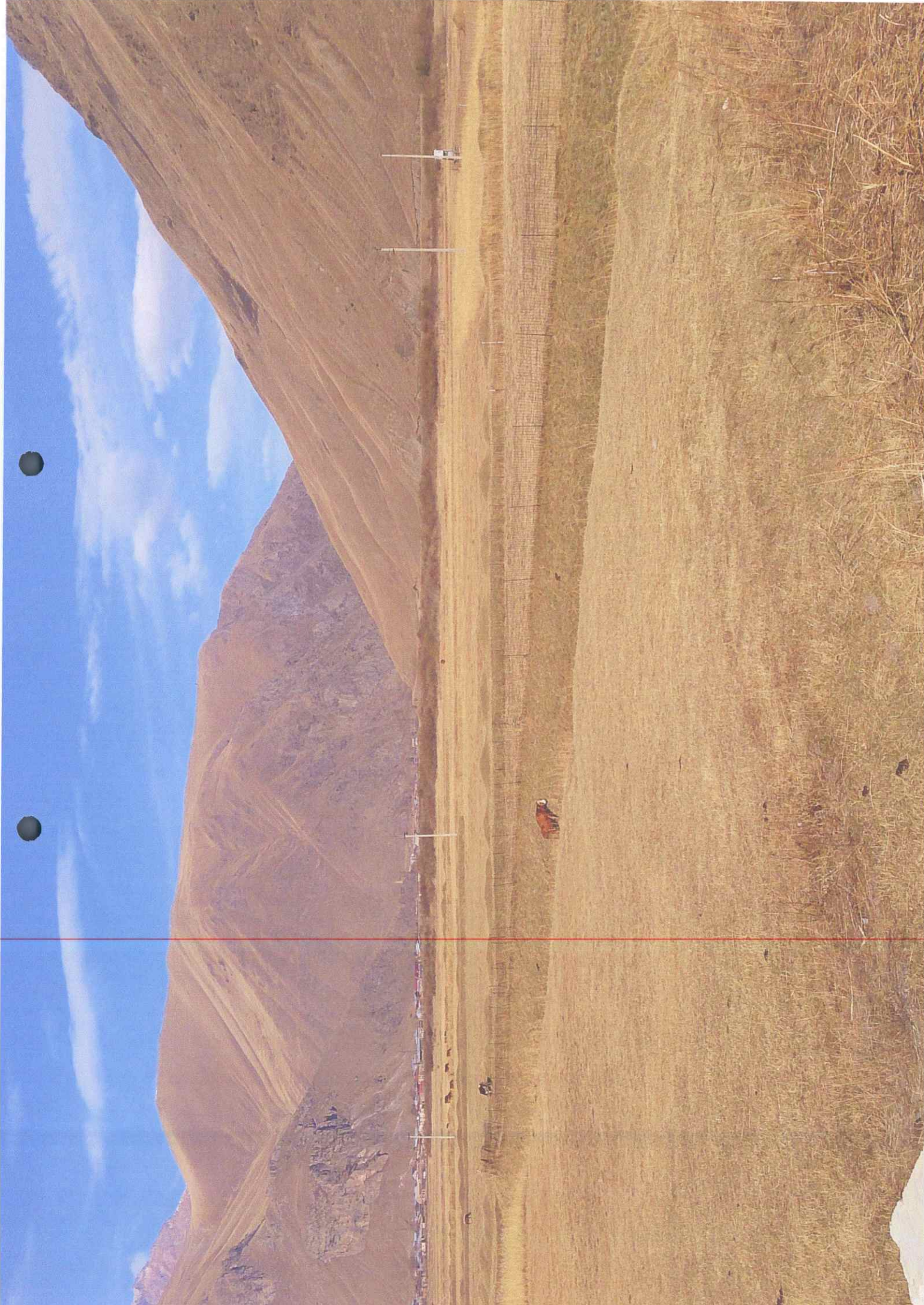
პატივისცემით

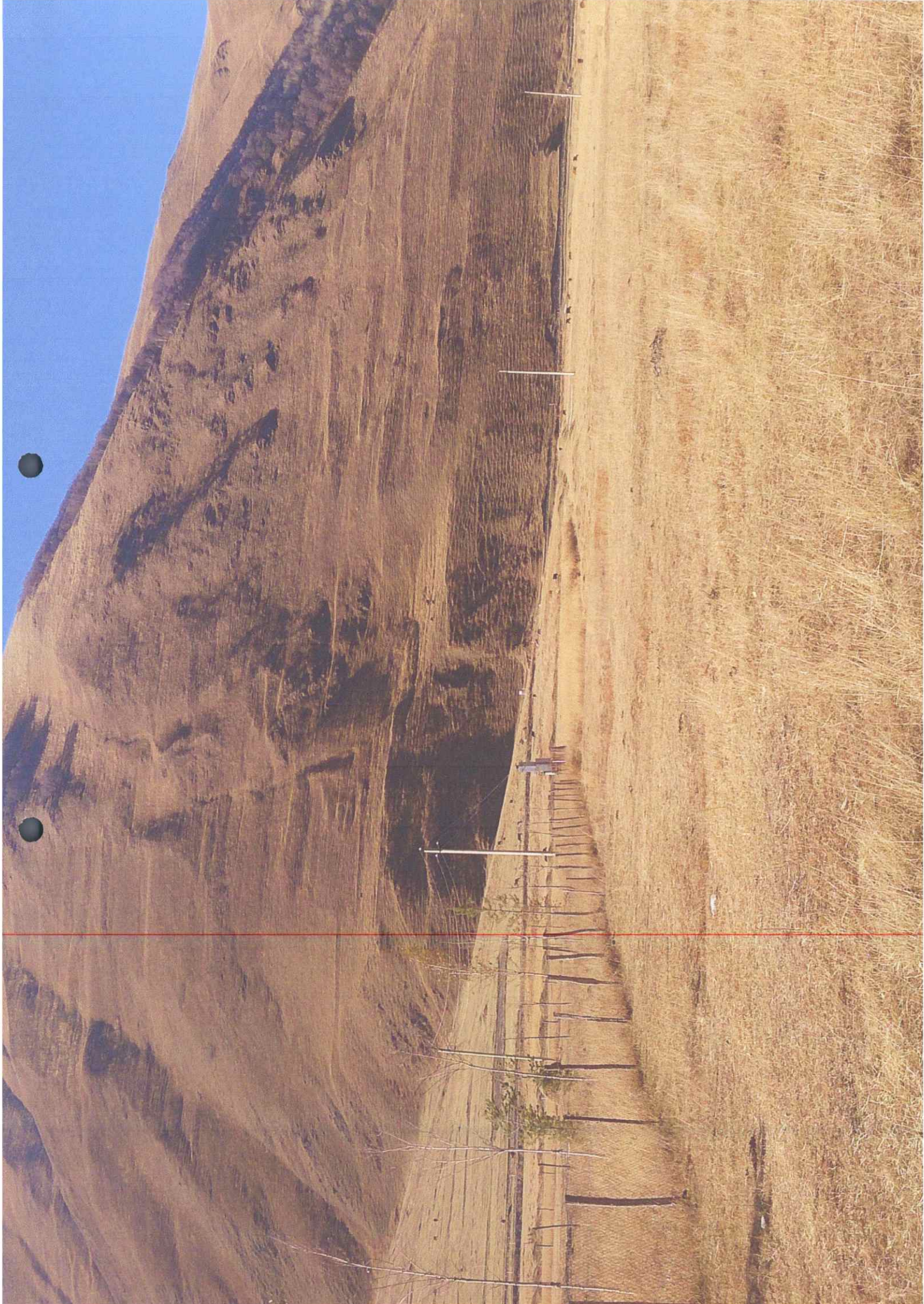
გივი ქირიკაშვილი

პ. ქირიკაშვილი

მუნიციპალიტეტის გამგებელი

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო
Georgian National Agency for Cultural Heritage Preservation

№ 10/17/304

“ 16 ” 02 2015წ.

შპს „ენერგოტრანსის“ დირექტორს,
ბატონ კახა სეხნიაშვილს
საქართველო, თბილისი 0105, ბარათაშვილის ქ. N2
ტელ: (+995 32) 2510140

ბატონო კახა,

თქვენი წერილის N49 05.02.16 პასუხად, რომელიც ეხება ქსანი-სტეფანწმინდის საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზის გაუცხოების დერეფანში ჩატარებულ არქეოლოგიურ კვლევასა და ელექტროგადამცემი ხაზების განლაგების დეტალურ საინჟინრო პროექტს, გაცნობებთ, რომ თქვენ მიერ წარმოდგენილი საყრდენების განლაგების ადგილები მაქსიმალურად დაშორებულია არქეოლოგიური ობიექტებისგან, ხოლო თქვენ მიერ ჩასატარებელი სამუშაოები საფრთხეს არ უქმნის მათ განადგურებას.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, სააგენტო არ არის წინააღმდეგი განხორციელდეს სამუშაოები წარმოდგენილი სიტუაციური გეგმის მიხედვით (იხ. დანართი).

აღსანიშნავია, რომ სამუშაოთა მიმდინარეობის დროს არქეოლოგიური ობიექტის აღმოჩენის შემთხვევაში, „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის თანახმად, უნდა შეწყდეს სამუშაოები და ამის შესახებ დაუყოვნებლივ ეცნობოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს (ამ ეტაპზე – სააგენტოს).

პატივისცემით,

გენერალური დირექტორის
მოადგილე

დავით ლომიძე

დანართი: 9 გვერდი. არქეოლოგიური ობიექტებისა და საპროექტო ელ. გადამცემი ხაზის სიტუაციური გეგმები.

ქსანი სტუპანჭმინდას დამაკავშირებელი
500 კვ ელ გადამცემი ხაზი,
№13 №14 არქეოლოგიური ობიექტისა და
საპროექტო ელ გადამცემი ხაზის სიტუაციური გეგმა

ანძა №176

ანძა №175

№ 11 არქეოლოგიური ობიექტი
სახელმწიფო მემკვიდრეობის
გამაგრების ობიექტი №175 ანძაში 1248
მხარეთმცოდნეობის ინსტიტუტი
სახელმწიფო მემკვიდრეობის
დაცვის ზონაში 538

№ 10 არქეოლოგიური ობიექტი
სახელმწიფო მემკვიდრეობის
გამაგრების ობიექტი №175 ანძაში 968
მხარეთმცოდნეობის ინსტიტუტი
სახელმწიფო მემკვიდრეობის
დაცვის ზონაში 398

№ 9 არქეოლოგიური ობიექტი
სახელმწიფო მემკვიდრეობის
გამაგრების ობიექტი №175 ანძაში 1078
მხარეთმცოდნეობის ინსტიტუტი
სახელმწიფო მემკვიდრეობის
დაცვის ზონაში 448

ელ გადამცემი ხაზი
დაცვის ზონა 768

ანძა №175

ქსანის სტუმანჭმინდის დამაკავშირებელი
500 კვ ელ გადამცემი ხაზი,
№1, №2, არქეოლოგიური ობიექტებისა და
საპროექტო ელ გადამცემი ხაზის სიტუაციური გეგმა

№1 არქეოლოგიური ობიექტი
დაცორება ეზს დაცვის ზონიდან 70მ
დაცორება №32 ანძიდან 117მ

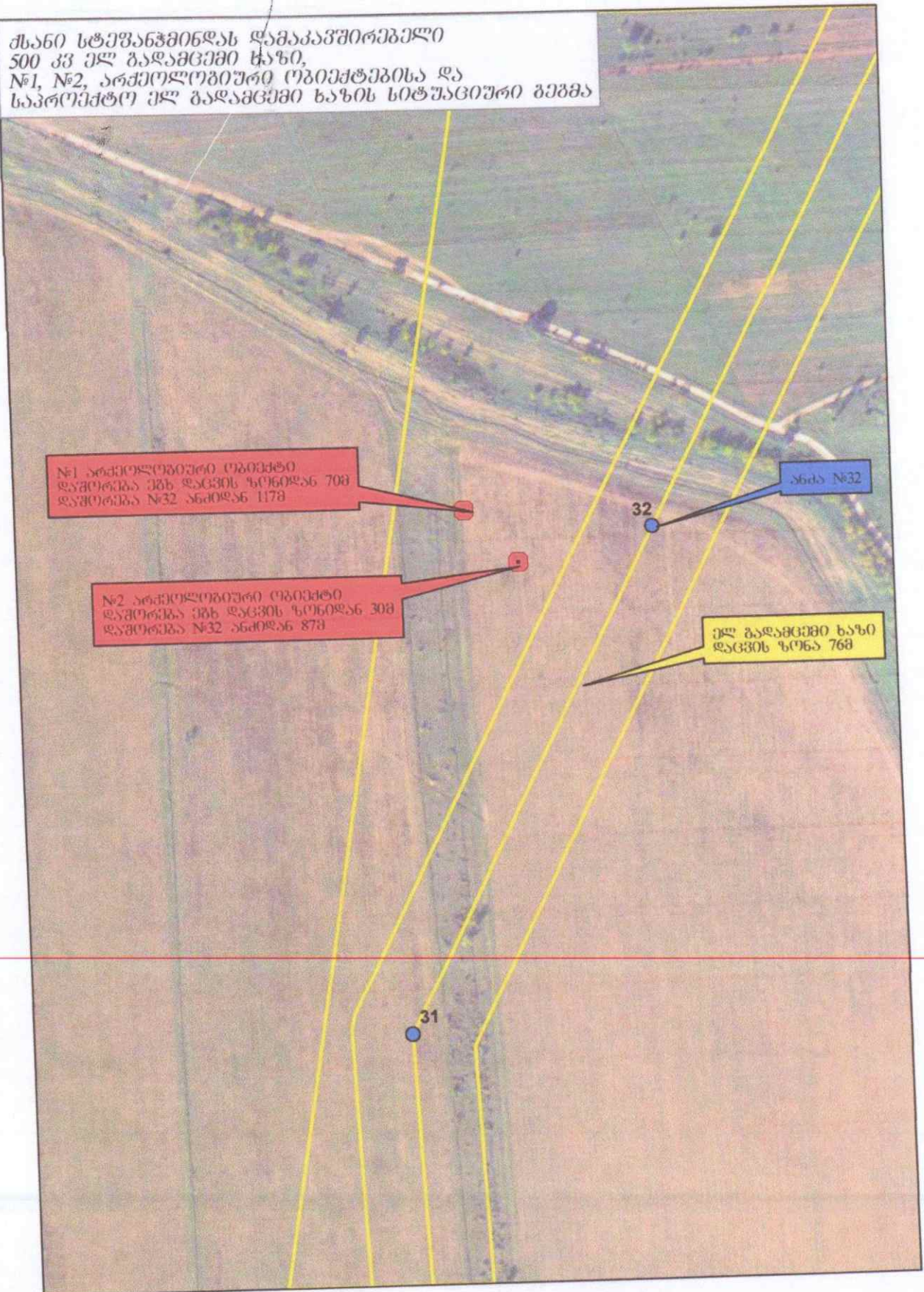
№2 არქეოლოგიური ობიექტი
დაცორება ეზს დაცვის ზონიდან 30მ
დაცორება №32 ანძიდან 87მ

ანძა №32

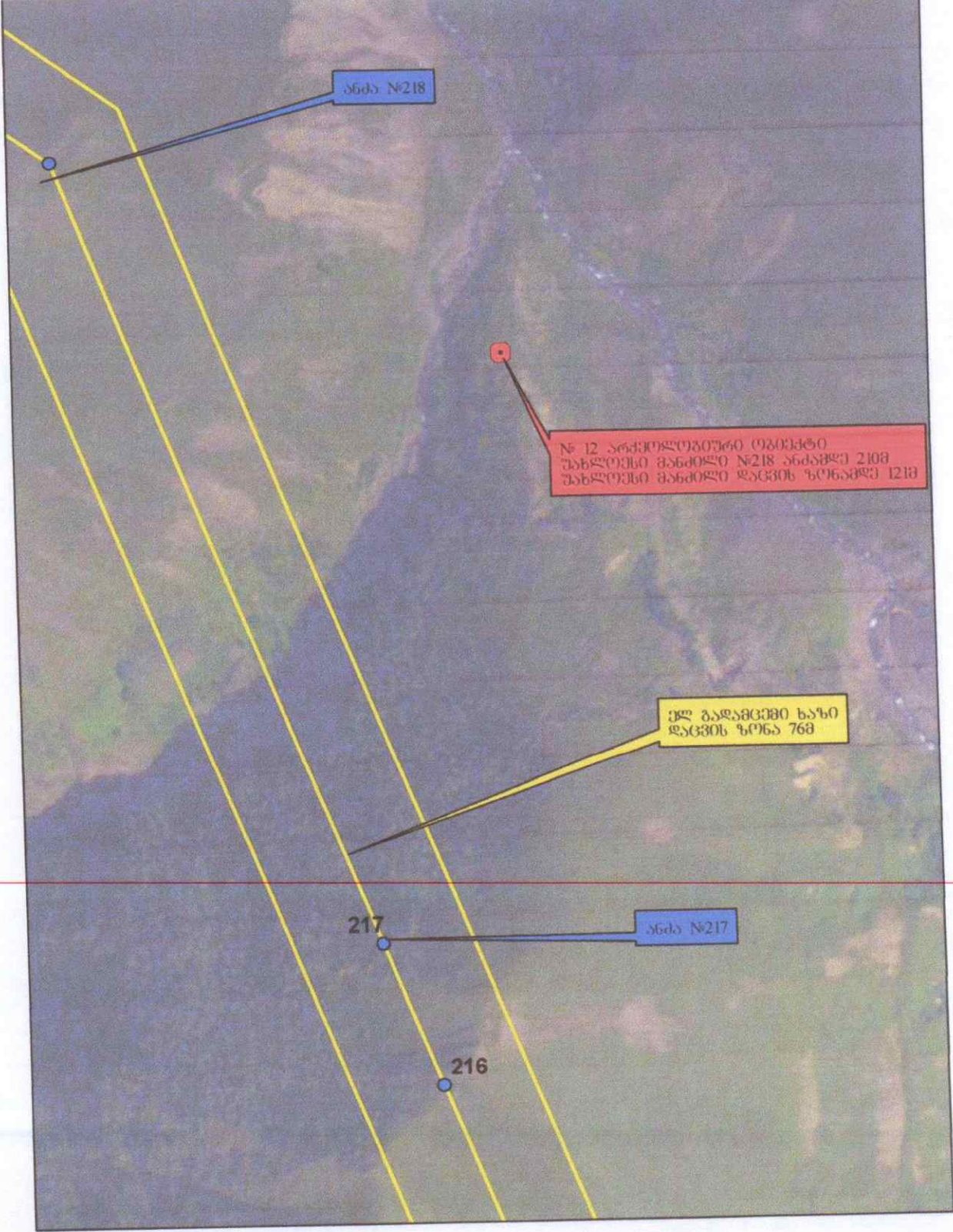
32

ელ გადამცემი ხაზი
დაცვის ზონა 76მ

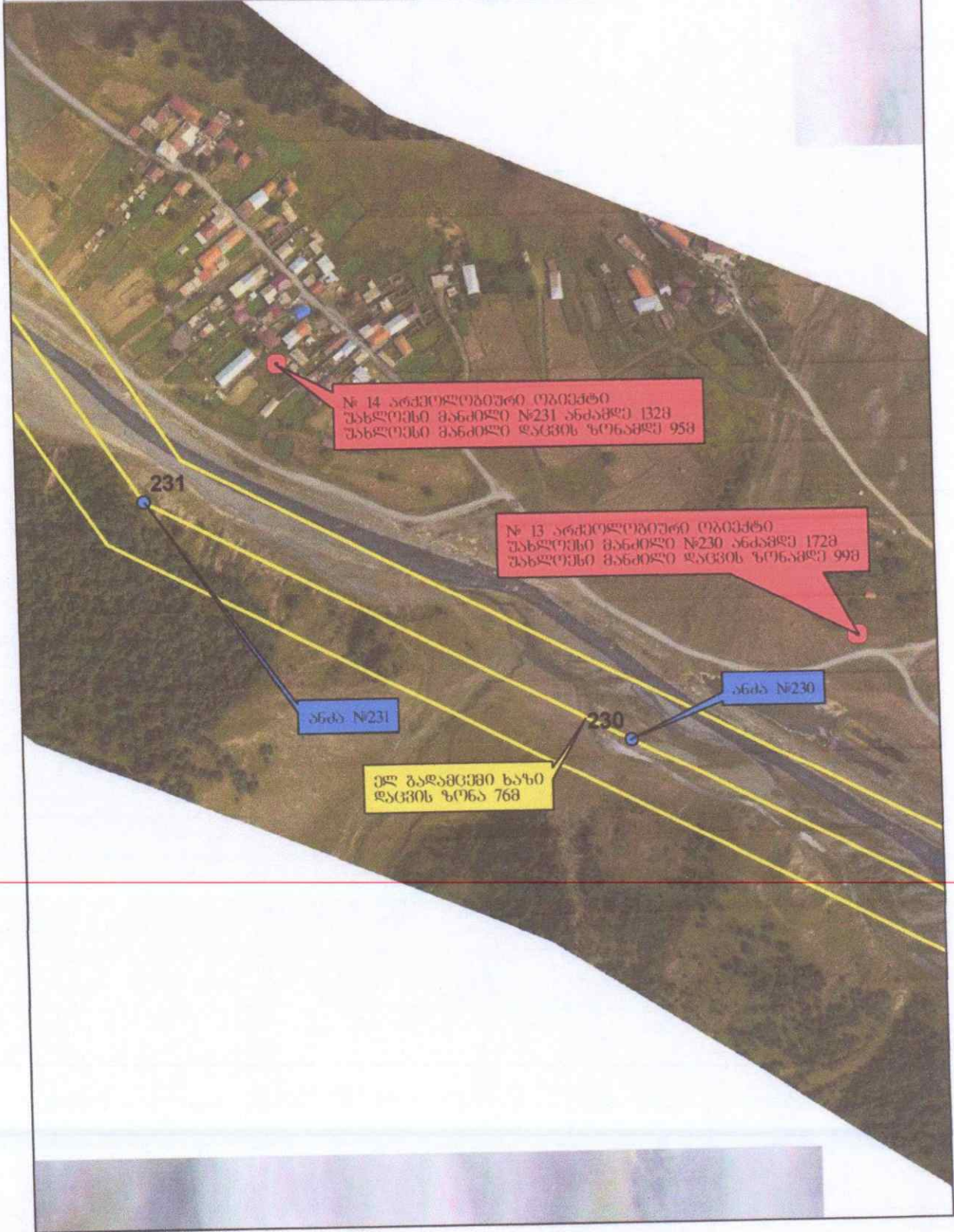
31

ქსანო სტუმანჯშინლას დამაკავშირებელი
500 კვ ელ გადამცემი ხაზი,
№12 არქიტექტურული ობიექტისა და
საპროექტო ელ გადამცემი ხაზის სიტუაციური გეგმა

ქსანო სტუმანჭმინდას დამაკავშირებელი
500 კვ ელ გადამცემი ხაზი,
№13 №14 არქეოლოგიური ობიექტისა და
საპროექტო ელ გადამცემი ხაზის სიტუაციური გეგმა

№ 14 არქეოლოგიური ობიექტი
უსწლოებსი მანძილი №231 ანძამდე 132მ
უსწლოებსი მანძილი დაცვის ზონამდე 95მ

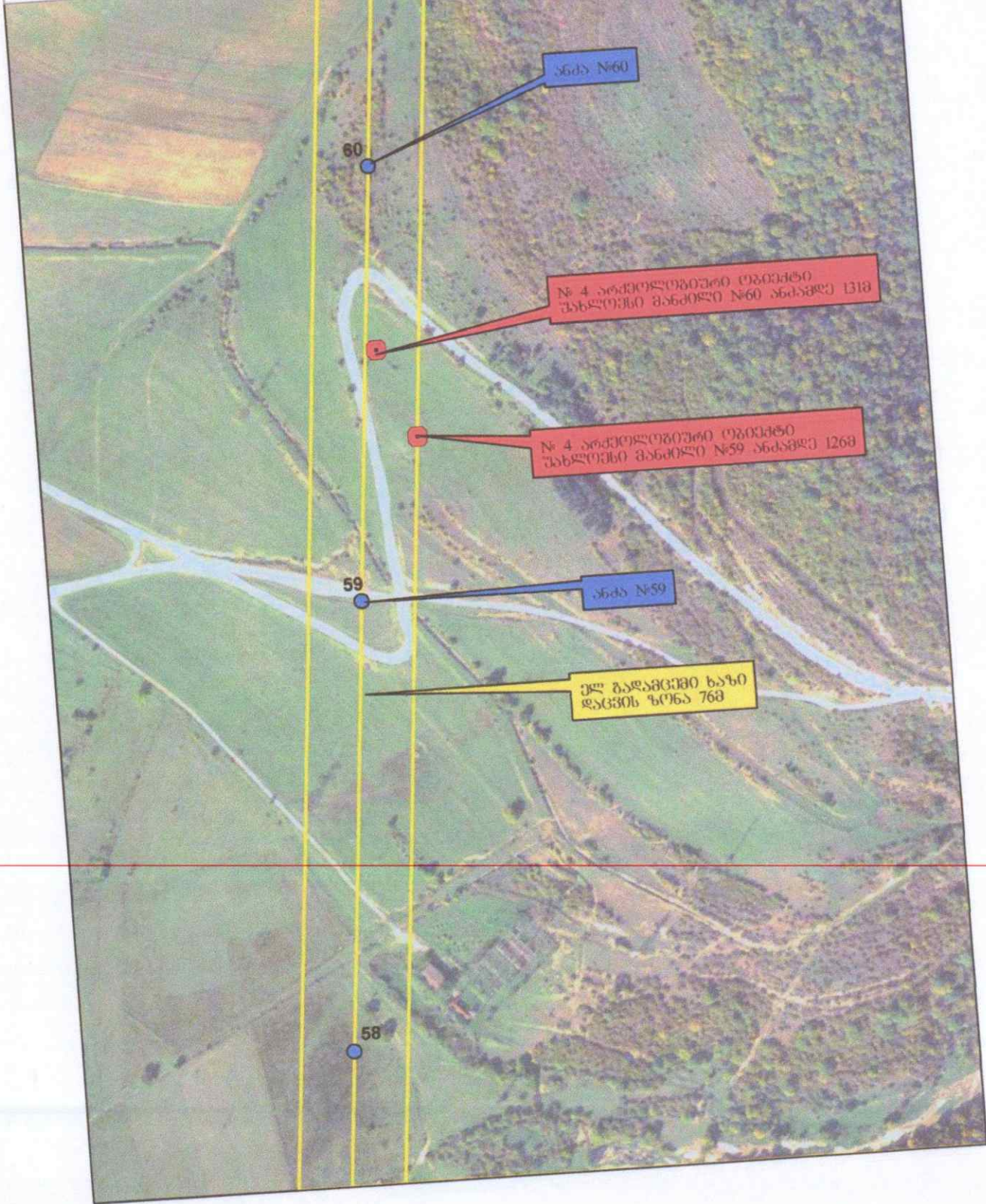
№ 13 არქეოლოგიური ობიექტი
უსწლოებსი მანძილი №230 ანძამდე 172მ
უსწლოებსი მანძილი დაცვის ზონამდე 99მ

ანძა №231

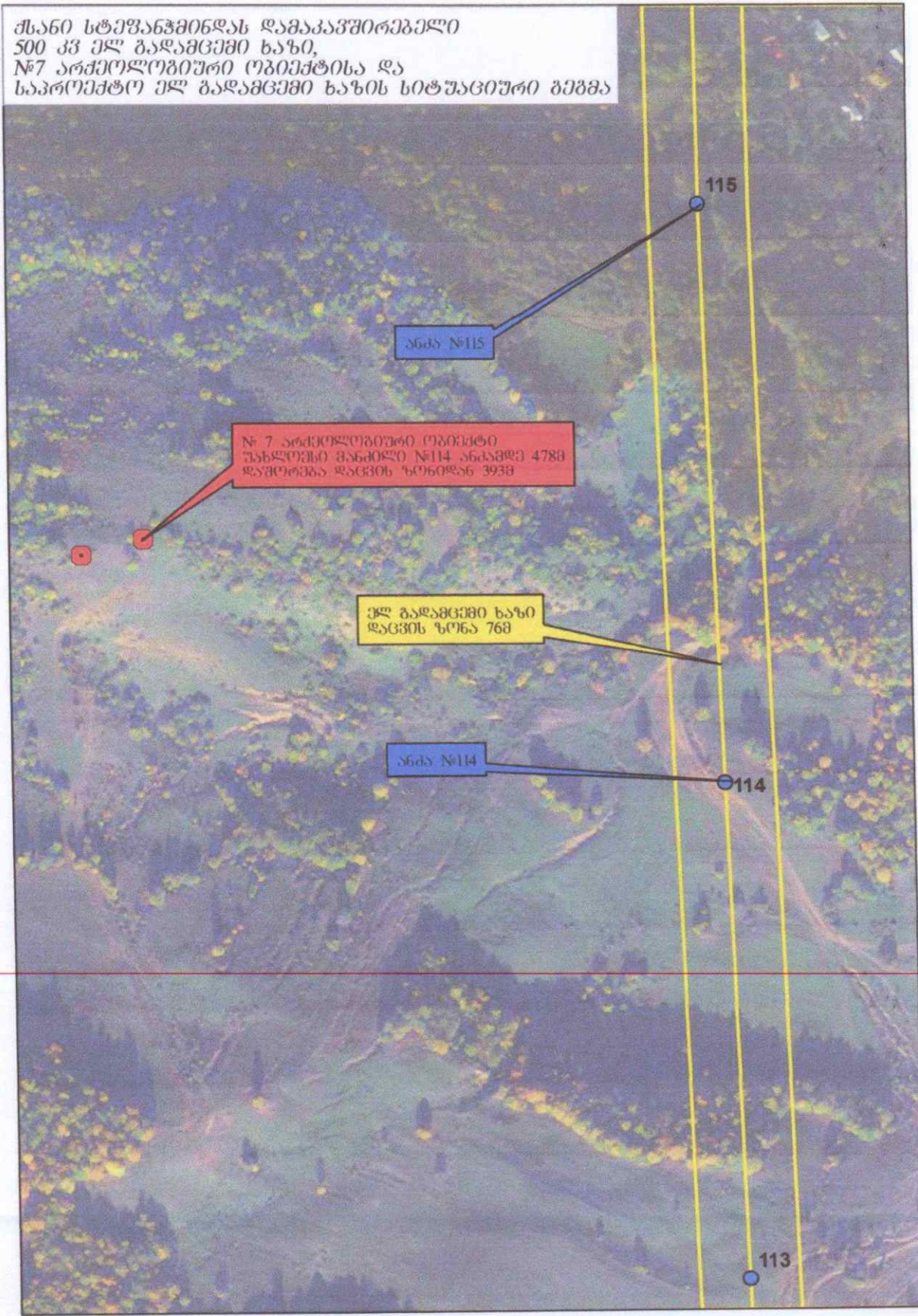
ანძა №230

ელ გადამცემი ხაზი
დაცვის ზონა 76მ

ქსანი სტეფანწმინდას დამაკავშირებელი
 500 კვ ელ გადამცემი ხაზი,
 №4 არქიტექტურული ობიექტისა და
 სარეკონსტრუქციო ელ გადამცემი ხაზის სიტუაციური გეგმა

ქსანი სტუფანჯმინდას დამაკავშირებელი
500 კვ ელ გადამცემი ხაზი,
№7 არქეოლოგიური ობიექტისა და
საარქიტო ელ გადამცემი ხაზის სიტუაციური გეგმა

ანძე №115

№ 7 არქეოლოგიური ობიექტი
უახლოესი მანძილი №114 ანძამდე 478მ
დაშორება დაცვის ზონიდან 393მ

ელ გადამცემი ხაზი
დაცვის ზონა 76მ

ანძე №114

115

114

113

საქართველოს ეროვნული მუზეუმი

0105 თბილისი, რუსთაველის გამზირი 3, ტელ.: 998022; ფაქსი: 982129; E-mail: info@museum.ge

არქეოლოგიური კვლევის ანგარიში

არქეოლოგიის ცენტრის უფროსი

ზურაბ მახარაძე

№:

თარიღი:

ანგარიში

მიმწოდებელი: სსიპ საქართველოს ეროვნული მუზეუმი

შემსყიდველი: სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“

ობიექტი: 500 კვ „ქსანი-სტეფანწმინდა“ ელექტროგადამცემი ხაზის
სამშენებლო დერეფანი

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემას“-თან 08.04.2014წ. გაფორმებული №60-7-114-235 (04/ა) ხელშეკრულების საფუძველზე საქართველოს ეროვნული მუზეუმის ოთარ ლორთქიფანიძის არქეოლოგიის ცენტრის ექსპედიციამ¹ დაზვერვითი სამუშაოები აწარმოა ქსანი-სტეფანწმინდის მარშრუტზე, სადაც სს „საქართველოს ელექტროსისტემას“ დაგეგმილი აქვს 500 კვ სიმძლავრის ელექტროგადამცემი ხაზის – „ქსანი-სტეფანწმინდა“ მშენებლობა. აღნიშნულ კომპანიასა და საქართველოს ეროვნულ მუზეუმს შორის დადებული ხელშეკრულების თანახმად, ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის ზონაში, დაზვერვების საშუალებით უნდა დაფიქსირებულიყო არქეოლოგიური ობიექტები, რათა მშენებლობის პროცესში არ მომხდარიყო მათი დაზიანება.

შესასწავლი ტერიტორიის სიგრძეა 95 კმ, სიგანე – 100 მ. ტერიტორია იწყება ქსნიდან, მიემართება ვეძათხევისკენ, აქედან კი ჭართალისკენ. ფასანაურთან შესასწავლი ტრასა გადაკვეთს თბილისი-ყაზბეგის ავტომაგისტრალს და გადადის გუდამაყრის ხეობაში – წინამხარსა და კიტოხში, საიდანაც ბურსაჭირის უღელტეხილის გავლით ტრასა ჩადის სტეფანწმინდის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე – სოფ. კარკუჩაში, შემდეგ სოფ. სნოში, ბოლოს კი სოფ. აჩხოტში (ტაბ. I).

აღნიშნულ ტრასაზე მუშაობა დაიწყო ქსნის ელექტროსადგურიდან (ტაბ. II, სურ. 1). აქედან შესასწავლი ტრასა მიემართება ჩრდილო-აღმოსავლეთით თხოთის

¹ ექსპედიციაში მონაწილეობდნენ: დ. მინდორაშვილი (ხელმძღვანელი), გ. გოგოჭური, გ. კოპალიანი (11.IV-25.IV), ვ. მამიაშვილი (26.IV-7.V).

მთისკენ (ტაბ. II, სურ. 2). ტრასის ამ მონაკვეთზე არქეოლოგიური ობიექტები არ შეინიშნება.

თხოთის მთაზე ასვლის შემდეგ ტრასა მთის თხემს გაუყვება აღმოსავლეთი მიმართულებით (ტაბ. II, სურ. 3). აქედან ტრასა მკვეთრად უხევს ჩრდილოეთით და ეშვება მცხეთა-გორის საავტომობილო მაგისტრალისაკენ, რომლის გადაკვეთის შემდეგ, იწყება სახნავ-სათეს ფართობები. ამ მონაკვეთში ტრასა მიემართება ჩრდილო-დასავლეთით – სოფ. მჭადიჯვრისკენ (ტაბ. II, სურ. 4).

შესასწავლი ტრასის მე-10 კმ-ზე, ტრასის დაახლოებით ცენტრალურ ღერძზე (კოორდინატები: E 4643804, N 0468501) მოხსულ ფართობზე აღმოჩნდა მცირე ზომის ქვების გაფანტული გროვა (ტაბ. II, სურ. 5). იქვე აიკრიფა წითლად გამომწვარი კერამიკის ორი ფრაგმენტი, რომელთაგან ერთი ანგობირებული ღარიანი კრამიტის, მეორე კი ამოღარული კონცენტრული ხაზებით შემკული დოქის გვერდის ნატეხია (ტაბ. II, სურ. 6). სავარაუდოდ აქ საქმე უნდა გვექონდეს დანგრეული ნამოსახლარის უსახო ნაშთებთან. ეს ადგილი დაფიქსირდა, როგორც არქეოლოგიური ობიექტი №1.

აღნიშნული არქეოლოგიური ობიექტიდან სამხრეთ-აღმოსავლეთით 45 მ-ის დაშორებით (კოორდინატები: E 4643771, N 0468534), ტრასის იმავე მე-10 კმ-ზე, ქვის ასეთივე გაშლილ-გაფანტული გროვაა (ტაბ. II, სურ. 7). იქვე აღმოჩნდა წითლად გამომწვარი თხელკეციანი ხელადის გვერდის ნატეხი (ტაბ. II, სურ. 8). ეს ადგილი დაფიქსირდა, როგორც არქეოლოგიური ობიექტი №2. სავარაუდოდ აქაც საქმე უნდა გვექონდეს ნამოსახლარის განადგურებულ ნაშთებთან.

აღწერილი ადგილების შემდეგ, ტრასა გაივლის სოფ. ძაღისას მიდამოებს, რომელიც როგორც კარგადაა ცნობილი, მდიდარია არქეოლოგიური ძეგლებით. სოფლის ჩრდილო-აღმოსავლეთ მხარეს დიდ მინდორზე, ტრასის მე-12 კმ-ზე, ტრასის დაახლოებით ცენტრალური ღერძის გასწვრივ (ტაბ. III, სურ. 1) აიკრიფა თიხის ჭურჭლისა და კრამიტის ნატეხები. თიხის ჭურჭლიდან ერთი რელიეფური სარტყელით შემკული დერგის ნატეხია (ტაბ. III, სურ. 2ა). იქვე გვხვდება წითლად შეღებილი ღარიანი კრამიტებისა (ტაბ. III, სურ. 2ბ) და ბრტყელი, გვერდებაკეცილი, ასევე წითლად შეღებილი კრამიტების ნატეხები (ტაბ. III, სურ. 2გ). აღწერილი ზედაპირული მასალა გვიანანტიკური-ადრეული შუასაუკუნეების იერისაა. არქეოლოგიურად საინტერესო ტერიტორია მოგრძო სწორკუთხედი და მოქცეულია შემდეგ კოორდინატებს შორის: E4645358, N 0469091 / E 4645390, N0469132

/ E 4645545, N 0469043 / E 4645504, N 0469002. აღნიშნული ფართობი დაფიქსირდა როგორც არქეოლოგიური ობიექტი №3. ამ ტერიტორიაზე უნდა არსებულიყო გვიანანტიკური-ადრეული შუასაუკუნეების ვრცელი ნამოსახლარი, რომელიც ძალისას ცნობილი ნაქალაქარის შემადგენელი ნაწილი უნდა იყოს და ჩანს, მის ერთ-ერთ უბანს წარმოადგენდა.

სოფ. ძალისადან ტრასა მიემართება ჩრდილო-დასავლეთით. შეუყვება მთის ფერდობს, რომელიც ბუჩქნარითაა დაფარული და ჩადის სოფ. ციხედავის აღმოსავლეთით, მთის ფართოდ გაშლილ დაბალ ფერდზე, რომელიც საძოვრებადაა გამოყენებული (ტაბ. III, სურ. 3). სოფ. ძალისადან ვიდრე სოფ. ციხედავის კუთვნილ ტერიტორიებამდე ვიზუალურად არქეოლოგიური ობიექტები არ შეინიშნება.

მჭადიჯვარ-დუშეთის საავტომობილო გზიდან აღმოსავლეთით, 35-40 მ-ის დაშორებით, შესასწავლი ტრასის მე-20 კმ-ზე, ზედ ცენტრალურ ღერძზე აღმოჩნდა არქეოლოგიური ობიექტი №4 (კოორდინატები: E 0469036, N 4652596). ის მთის ფერდის შემადგენელ ბორცვზე (ბორცვის დმ 30 მ) მდებარე ეკლესიის ნანგრევებია. დარბაზული ეკლესია საძირკვლის დონეზეა შემორჩენილი და ეს დონეც მთლიანად მიწითაა დაფარული. ერთ ადგილას ჩანს გადაქცეული კედლის ნაშთი. ეკლესია ნაგები ყოფილა რიყის ქვით კირხსნარზე. კედლის სისქე 70 სმ-ია (ტაბ. III, სურ. 4). სავარაუდოდ ეკლესიის სიგრძე 10, სიგანე კი 6-7 მ-მდე უნდა ყოფილიყო. სხვა დეტალების დაზუსტება ვერ ხერხდება.

კედლის ფრაგმენტის გვერდით დევს კარგად გათლილი სწორკუთხა მოყვანილობის ქვა (100X65X6 სმ) (ტაბ. III, სურ. 5), რომელიც უეჭველია საფლავის ქვაა (ამჟამად ქვისგან დაბალი მაგიდაა გაკეთებული). ეკლესიის ბორცვზე აიკრიფა შუასაუკუნეების ბრტყელი კრამიტებისა და თიხის ჭურჭლის რამდენიმე ნატეხი (ტაბ. III, სურ. 6). არქეოლოგიური ობიექტის სახით საქმე გვაქვს დანგრეული ეკლესიის ნაშთებთან, რომლის გარშემო გამართული ყოფილა სამარხები.

ეკლესიის ნანგრევიდან ჩრდილოეთით 60 მ-ის დაშორებით, მიწის ზედაპირზე შემორჩენილია საფლავის სამი ქვა. ქვები დაძრულია (დაცურებულია) თავდაპირველი ადგილიდან და ნაცვლად აღმოსავლეთ-დასავლეთ ხაზზე დამხრობისა, დამხრობილია ჩრდილო-სამხრეთ ხაზზე (ქვების ზომები: 140X65X15-20 სმ; 130X70X20 სმ; 75X70X15 სმ) (ქვების მდებარეობის კოორდინატები: E 0469011, N 4652659) (ტაბ. III, სურ. 7, 8).

მჭადიჯერიდან ტრასა მიემართება სოფ. ბაზალეთისაკენ. ეს ტერიტორია ტყიანი ზოლია (ტაბ. IV, სურ. 1, 2, 3). ტრასის ამ მონაკვეთზე არქეოლოგიური ობიექტები ვიზუალურად არ შეინიშნება.

სოფ. ბაზალეთიდან ვიდრე სოფ. არღუნის მიმდებარე ტერიტორიებამდე ტრასა კვეთს მთაგორიან და ტყიან მასივს. ამ ტერიტორიების დაზვერვების შედეგად გაირკვა, რომ ტრასის აღნიშნულ მონაკვეთზე მატერიალური კულტურის ძეგლები არ გვხვდება.

სოფ. არღუნიდან ტრასა მიემართება ქაისხევში (ტაბ. IV, სურ. 4). საკვლევი ტერიტორიის 33-ე კმ-ზე სოფ. ბანცურთკარში, სოფლიდან სამხრეთ-აღმოსავლეთით, ტრასის თითქმის ცენტრალურ ღერძზე (კოორდინატები: E 0471990, N 4665624) არის XIX-XX ს-ის დასაწყისის სასაფლაო – ობიექტი №5 (ტაბ. IV, სურ. 5).

სოფ. ბანცურთკარის თავზე, ჩრდილოეთით, 500-მდე მეტრის დაშორებით, არის სოფლის თანამედროვე სასაფლაო, რომელიც მდებარეობს შესასწავლი ტრასის ზონაში, 34-ე კმ-ზე (კოორდინატები: E 0461708, N 4666197) (ტაბ. IV, სურ. 6).

ამავე სასაფლაოს ტერიტორიაზე, რამდენადმე ზემოთ არის ძველი ეკლესიის ნანგრევებზე ახლად აგებული დარბაზული ტიპის ეკლესია (კოორდინატები: E 0471698, N 4666275) (ტაბ. IV, სურ. 7). სასაფლაო და ეკლესია დავაფიქსირეთ, როგორც ობიექტი №6.

სოფ. ბანცურთკარიდან ტრასა მიუყვება ტყით დაფარულ მთაგორიან ლანდშაფტს (ტაბ. IV, სურ. 8). ამ მიმართულებით, ვიდრე სოფ. დგნალამდე არქეოლოგიური ობიექტები არ შეინიშნება.

სოფ. დგნალის სამხრეთ-დასავლეთით, ტრასის 42-ე კმ-ზე, ტრასის ცენტრალურ ღერძზე (კოორდინატები: E 0471098, N 4674017) მდებარეობს ნაგებობათა ნაშთები. იკითხება ზოგიერთი ნაგებობის გეგმა. ზოგან ჩანს კედლის ნაშთები. ნაგებობები ~~დამხრობილი ყოფილა აღმოსავლეთ-დასავლეთ ხაზზე~~ (ტაბ. V, სურ. 1-2).

აღწერილი ნაგებობებიდან დაახლოებით 45-50 მ-ში, შესასწავლი ტრასის დერეფნის დასავლეთ კიდედან, ბორცვის თხემზე, რომელიც ხელოვნურად ჩანს მოჭრილი, ფიქსირდება ქვაყრილები – ნამოსახლართა ნაშთები (კოორდინატები: E 0471051, N 4674005) (ტაბ. V, სურ. 3-4). ერთმანეთის ახლოს მდებარე ეს ორივე კომპლექსი უნდა წარმოადგენდეს ერთი ნასოფლარის შემადგენელ ნაწილებს. აღნიშნული ნასოფლარი დაფიქსირდა როგორც არქეოლოგიური ობიექტი №7.

ელექტროსადენების ტრასა დგნალიდნ მიემართება მენესო-სონდისხევის მიმართულებით (ტაბ. V, სურ. 5). ამ მარშრუტზე ვიდრე ჭართლის ხევამდე არქეოლოგიური ობიექტები არ ჩანს.

ჭართლის ხევის მარჯვენა ნაპირზე, სოფ. ჩიტაურების სამხრეთ-აღმოსავლეთით, ტრასის 47-ე კმ-ის ღერძულა ხაზზე (კოორდინატები: E 0471500, N 4679114), დაფიქსირდა XVIII-XIX ს-ის სასაფლაო, რომელიც სოფ. სონდის მოსახლეობის სასაფლაო ყოფილა – ობიექტი №8 (ტაბ. V, სურ. 6-7).

ჭართლის ხევიდან ელექტროგადამცემის ტრასა, თბილისი-ფასანაურის ავტომაგისტრალის სიახლოვეს გადაკვეთს ხანდოს ხევს (ტაბ. V, სურ. 8). ტრასის ამ მონაკვეთში არქეოლოგიური ობიექტები არ შეინიშნება.

ხანდოს ხევიდან ვიდრე ფასანაურამდე ტრასა მიუყვება ტყით დაფარულ მთიან მასივებს. არც ამ ტერიტორიების შესწავლამ გამოავლინა არქეოლოგიური ობიექტები.

დაბა ფასანაურთან ტრასა კვეთს თბილისი-ფასანაურის ავტომაგისტრალს (ტაბ. VI, სურ. 1) და შედის გუდამაყრის ხეობაში. ფასანაურიდან მოყოლებული ტრასა ძირითადად ხეობის ქვედა ნაწილს – რიყესა და მთის ფერდობებს მიუყვება (ტაბ. VI, სურ. 2-6). შავი არაგვის ხეობის ქვემო წელზე არის რამდენიმე არქეოლოგიური ობიექტი (მაგ. „დევისპინები“ – სამაროვანი შავი არაგვის მარჯვენა ნაპირზე), მაგრამ ისინი შესასწავლი ტრასის გარეთ მდებარეობენ და ამჟამად მათზე ყურადღებას არ გავამახვილებთ.

გუდამაყარში, ვეძის ხევის მარჯვენა მხარეს, ტერასაზე არის ცუცუქუნაურების ნასოფლარი (ცუცუქუნარი საკუთარი სახელია ბექაურთა გვარიდან. აქედან მოდის სოფლის სახელწოდებაც) (კოორდინატები: E 0478151; N 4698167). ნამოსახლარი, რომელიც დაფიქსირდა როგორც ობიექტი №9, მოქცეულია საკვლევი ტრასის ზონაში, ტრასის 71-ე კმ-ზე. ნამოსახლარის აღმოსავლეთით არის ნასახლარის ნაშთები. არ ჩანს ნაგებობის კედლები, მაგრამ იკითხება ქვაბულის კონტურები (ტაბ. VI, სურ. 7).

სოფ. ცუცუქუნაურების აღმოსავლეთით, ფერდობზე არის XVIII-XX სს-ის სასაფლაო – ობიექტი №10 (კოორდინატები: E 0478118, N 4698244). სასაფლაოზე გვხვდება XVIII-XIX საუკუნეებისათვის დამახასიათებელი გათლილი ორნამენტული ქვები (ტაბ. VI, სურ. 8; ტაბ. VII, სურ. 1-2).

სოფ. ცუცქუნაურების აღმოსავლეთით, სოფლის თავზე არსებულ ფერდობზე არის პატარა ნაგებობის ნაშთი – წვერის ანგელოზი, რომელსაც ეტყობა გვიანდელი მშენებლობის კვალი – ობიექტი №11 (კოორდინატები: E 0478089, N 4698262). ნაგებობა გეგმით ოთხკუთხაა (ტაბ. VII, სურ. 3). მის გვერდით (ჩრდილოეთით) ორ ბოძზე ჩამოკიდებულია ზარი, რომელსაც ამკობს ამოკაწრული ასომთავრული წარწერა. ზარს ზედა და ქვედა ნაწილზე შემოუყვება ორ-ორი რელიეფური სარტყელი. საკიდს აქვს ექვსი ღერო, რომელიც რგოლით მთავრდება. ზარის დაზიანების გამო (გატეხილია სიმაღლეზე) მასზე დაუკრავთ სპილენძის ფირფიტა. წარწერის ნაწილი სპილენძის ფირფიტითაა დაფარული. ზარის ენა დაკარგულია (ტაბ. VII, სურ. 4).

სოფ. დუმაცხოდან საკვლევი ტრასა უხვევს მარჯვნივ და მიემართება ბურსაჭირისწყლის ხეობაში უღელტეხილისაკენ. საკვლევი ტრასა აქ ხეობას მიუყვება (ტაბ. VII, სურ. 5-8) სოფ. დუმაცხოდან ვიდრე ნასოფლარ ბურსაჭირამდე არქეოლოგიური ობიექტები არ შეინიშნება.

ნასოფლარ ბურსაჭირიდან ელექტროგადამცემის ტრასა გადადის ბურსაჭირის უღელტეხილზე (ტაბ. VIII, სურ. 1-2) და ქვენამთისწყლის ხეობის ჩაყოლებით (ტაბ. VIII, სურ. 3) მიემართება სტეფანწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფ. კარკუნამდე. საკვლევი ტრასა, ვიდრე ქვენამთისწყალი მკვეთრად მოუხვევს დასავლეთისაკენ და ვაკიან რიყეზე გავა, მიუყვება მდინარის მარცხენა ნაპირის მაღალი მთების ფერდობებს (ტაბ. VIII, სურ. 4-6; ტაბ. IX, სურ. 1).

ბურსაჭირის უღელტეხილის ბოლო მონაკვეთზე, ვიდრე ქვენამთისწყალი დასავლეთისაკენ მოუხვევს, ტრასის 85-ე კმ-ზე, ქვენამთისწყლის მარცხენა ნაპირის შემადლებულ კლდეზე, საკვლევი ტრასის მარჯვენა კიდეზე (კოორდინატები: E 0476513, N 4710469), შემორჩენილია ჩრდილო-სამხრეთ მიმართულებით დამხრობილი კლდის ფლეთილი ქვებით მშრალად ნაგები კედლის წყობა (შემორჩენილი ხილული სიგრძე 1,7 მ, სისქე 60 სმ, სიმაღლე 80 სმ) (ტაბ. IX, სურ. 2). კედლის გაგრძელება მნიშვნელოვნადაა დაზიანებული. ამ გაგრძელებას ოვალური გეგმა აქვს და კორდოვანი ფენითაა დაფარული. კედლის ნაშთი უნდა წარმოადგენდეს ძველი XIX ს-ის საუღელტეხილო გზის გასამაგრებელ კედელს – ობიექტი №12. ტრასის ამ მონაკვეთზე რაიმე სხვა საინტერესო ობიექტი არ შეგვხვედრია.

როგორც აღვნიშნეთ, უღელტეხილის დასრულების შემდეგ ქვენამთისწყალი მარცხნივ უხვევს და რიყეზე მიედინება, საკვლევი ტრასა კი მიჰყვება მდინარის მარცხენა ნაპირის ქედს. შემდგომ ტრასა გადაკვეთს მდინარეს და გაუყვება ქვენამთისწყლის მარჯვენა ნაპირის ქედს (ტაბ. IX, სურ. 3). ქვენამთისწყლის სნოსწყალთან შეერთების მიდამოებში (ტაბ. IX, სურ. 4) საკვლევი ტრასა გადმოდის სნოსწყალის ხეობის მარცხენა ნაპირზე და მთის ფერდობებს გაუყვება (ტაბ. IX, სურ. 5-6). ბურსაჭირის უღელტეხილის დასასრულიდან ვიდრე ქვენამთისწყლისა და სნოსწყლის შესართავამდე, საკვლევი ზონაში არქეოლოგიური ობიექტები არ გვხვდება. ასევე არ გვხვდება არქეოლოგიური ობიექტები ქვენამთისწყლისა და სნოსწყლის ხერთვისიდან ვიდრე სოფ. კარკუნამდე. ხოლო თუ გვხვდება (მაგ. დაღანგურის წმინდა გიორგის კომპლექსი), ისინი საკვლევი ტრასის გარეთაა მოქცეული.

საკვლევი ტრასის 89,8-ე კმ-ზე, ტრასის მარჯვენა კიდესთანაა მოქცეული სოფ. კარკუნის თანამედროვე სასაფლაოს ნაწილი – ობიექტი №13 (კოორდინატები: E 0473934, N 4713809) (ტაბ. X, სურ. 1).

კარკუნის სასაფლაოს ტერიტორიიდან ტრასა 90,2-ე კმ-ზე კვეთს სოფ. კარკუნას სამხრეთ ნაწილს – ობიექტი №14 (კოორდინატები: E 0473537, N 4714004) (ტაბ. X, სურ. 2).

შემდგომ ტრასა ვიდრე სოფ. ახალციხემდე რიყეს გაუყვება (ტაბ. X, სურ. 3-5). კარკუნადან ვიდრე ახალციხემდე საკვლევი ტრასის ზონაში არქეოლოგიური ობიექტები არ გვხვდება.

ახალციხიდან ვიდრე სნომდე ტრასა მიუყვება რიყეს. ხოლო სნოსთან მიახლოებისას გადადის სოფლის სამხრეთით და მთის ფერდს გაუყვება (ტაბ. X, სურ. 6, ტაბ. XI, სურ. 1-2). სნოს ტერიტორიაზე ტრასა გაივლის სოფლის სამხრეთით, მთის ფერდის გაყოლებით (ტაბ. XI, სურ. 3). ამის შემდეგ ტრასა კვლავ მთის ფერდს, მდ. სნოსწყლის მარცხენა ნაპირს მიუყვება (ტაბ. XI, სურ. 4-5). შემდგომ, სოფ. აჩხოტის სიახლოვეს ტრასა კვეთს ხეობის რიყეს (ტაბ. XI, სურ. 6; ტაბ. XII, სურ. 1-2) და გადადის მდ. სნოსწყლის მარჯვენა ნაპირის ნაძენარიან ფერდზე (ტაბ. XII, სურ. 3-4). ამ ადგილას მთავრდება ტრასის ის მონაკვეთი (ტაბ. XII, სურ. 5), რომლის შესწავლა გათვალისწინებლი იყო საქართველოს ეროვნულ მუზეუმსა და სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემას“ შორის დადებული ხელშეკრულებით (საკვლევი ტრასის ბოლო წერტილის კოორდინატები:

E 0469362, N 4719645). ტრასის ბოლო მონაკვეთზე სოფ. ახალციხიდან ვიდრე სნო-აჩხოტის მიდამოების ჩათვლით ტრასის ზონაში არქეოლოგიური ობიექტები არ შეინიშნება.

* * *

ამრიგად, ჩვენს მიერ საკვლევი ტრასის შესწავლის შემდეგ, ქსნიდან, ვიდრე სოფ. აჩხოტამდე დაფიქსირდა 14 ობიექტი. აქედან ხუთი არქეოლოგიური ობიექტია:

1. №1 არქეოლოგიური ობიექტი მდებარეობს მარშრუტის მე-10 კმ-ზე, ტრასის დაახლოებით ცენტრალურ ღერძზე (კოორდინატები: E 4643804, N 0468501), სადაც აღმოჩნდა ქვების გაფანტული გროვა და კერამიკის ფრაგმენტები (ტაბ. II, სურ. 5-6). სავარაუდოდ აქ საქმე უნდა გვექონდეს დანგრეული ნამოსახლარის ნაშთებთან (ტაბ. XIII).

2. №2 არქეოლოგიური ობიექტი მდებარეობს №1 არქეოლოგიური ობიექტიდან სამხრეთ-აღმოსავლეთით 45 მ-ის დაშორებით (კოორდინატები: E 4643771, N 0468534), ტრასის იმავე მე-10 კმ-ზე, ქვის ასეთივე გაშლილ-გაფანტული გროვაში აღმოჩნდა კერამიკის ნატეხი (ტაბ. II, სურ. 7-8; ტაბ. XIII). სავარაუდოდ აქაც საქმე უნდა გვექონდეს ნამოსახლარის განადგურებულ ნაშთებთან.

3. არქეოლოგიური ობიექტი №3 დაფიქსირდა ძალისას მიდამოებში, სოფლის ჩრდილო-აღმოსავლეთ მხარეს დიდ მინდორზე, მარშრუტის მე-12 კმ-ზე, ტრასის დაახლოებით ცენტრალური ღერძის გასწვრივ. იქ აიკრიფა თიხის ჭურჭლისა და კრამიტის ნატეხები (ტაბ. III, სურ. 1, სურ. 2 ა, ბ, გ). ანაკრეფი მასალა განეკუთვნება გვიანანტიკურ ხანასა და ადრეულ შუასაუკუნეებს. არქეოლოგიურად საინტერესო ტერიტორია მოგრძო სწორკუთხედიან და მოქცეულია შემდეგ კოორდინატებს შორის: E4645358, N 0469091 / E 4645390, N0469132 / E 4645545, N 0469043 / E 4645504, N 0469002 (ტაბ. XIII). ამ ტერიტორიაზე უნდა არსებულიყო გვიანანტიკური-ადრეული შუასაუკუნეების ვრცელი ნამოსახლარი, რომელიც ძალისას ცნობილი ნაქალაქარის შემადგენელი ნაწილი უნდა იყოს და ჩანს, მის ერთ-ერთ უბანს წარმოადგენდა.

4. მჭადიჯვარ-დუშეთის საავტომობილო გზიდან აღმოსავლეთით, 35-40 მ-ის დაშორებით, შემადლებულ ბურცვზე შესასწავლი ტრასის მე-20 კმ-ზე, ზედ ცენტრალურ ღერძზე (კოორდინატები: E 0469036, N 4652596) აღმოჩნდა საძირკვლის დონეზე შემორჩენილი დარბაზული ეკლესიის (სავარაუდო ფართობი 10X6-7 მ) ნანგრევები (ტაბ. III, სურ. 4).

ეკლესიის გარშემო შუასაუკუნეების სამაროვანია. ერთ-ერთი ქვის სამარხის სახურავი (100X65X6 სმ) დევს ეკლესიის კედლის ნანგრევთან. ის მეორადი დანიშნულებით – მაგიდადაა გამოყენებული (ტაბ. III, სურ. 5). ეკლესიასთან აიკრიფა შუასაუკუნეების ბრტყელი კრამიტებისა და თიხის ჭურჭლის რამდენიმე ნატეხი (ტაბ. III, სურ. 6).

ეკლესიის ნანგრევიდან ჩრდილოეთით 60 მ-ის დაშორებით, მიწის ზედაპირზე შემორჩენილია საფლავის ქვები, რომლებიც დაძრულია (დაცურებულია) თავდაპირველი ადგილიდან (ქვების მდებარეობის კოორდინატები: E 0469011, N 4652659) (ტაბ. III, სურ. 7, 8). №4 არქეოლოგიური ობიექტის სახით საქმე გვაქვს დანგრეული ეკლესიის ნაშთებთან, რომლის გარშემო გამართული ყოფილა სამარხები (ტაბ. XIII).

5. არქეოლოგიური ობიექტი №7 მდებარეობს მარშრუტის 42-ე კმ-ზე, სოფ. დგნალის სამხრეთ-დასავლეთით, ტრასის ცენტრალურ ღერძზე (კოორდინატები: E 0471098, N 4674017) (ტაბ. XIII). ესაა ცალკეულ ნაგებობათა ნაშთები, რომელთაგან ზოგიერთის გეგმაც იკითხება (ტაბ. V, სურ. 1-2). მათგან დაახლოებით 45-50 მ-ში, შესასწავლი ტრასის დასავლეთ კიდედან, ბორცვის თხემზე, რომელიც ხელოვნურად ჩანს მოჭრილი, ფიქსირდება ქვაყრილები – ნამოსახლართა ნაშთები (კოორდინატები: E 0471051, N 4674005) (ტაბ. V, სურ. 3-4; ტაბ. XIII). ერთმანეთის ახლოს მდებარე ეს ორივე კომპლექსი უნდა წარმოადგენდეს ერთი ნასოფლარის შემადგენელ ნაწილებს.

საკვლევ ტრასაზე დაფიქსირებული ცხრა მიწისზედა ობიექტიდან გვხვდება – XVIII-XIX სს-ის (ან თანამედროვე) სასაფლაო, სამლოცველო, ძველი ნაგზაური და თანამედროვე დასახლება.

1. საკვლევ ტერიტორიის 33-ე კმ-ზე სოფ. ბანცურთკარში, სოფლიდან სამხრეთ-აღმოსავლეთით, ტრასის თითქმის ცენტრალურ ღერძზე (კოორდინატები: E 0471990, N 4665624) არის XIX-XX ს-ის დასაწყისის სასაფლაო – ობიექტი №5 (ტაბ. IV, სურ. 5; ტაბ. XIII).

2. ობიექტი №6 მდებარეობს ტრასის 34-ე კმ-ზე სოფ. ბანცურთკარის თავზე, ჩრდილოეთით, 500-ოდე მეტრის დაშორებით. ესაა სოფლის სასაფლაო (კოორდინატები: E 0461708, N 4666197) (ტაბ. IV, სურ. 6).

ამავე სასაფლაოს ტერიტორიაზე, რამდენადმე ზემოთ ძველი ეკლესიის ნანგრევებზე ახლად აგებული დარბაზული ტიპის ეკლესიაა (კოორდინატები: E 0471698, N 4666275) (ტაბ. IV, სურ. 7). სასაფლაო და ეკლესია მოქცეულია სამშენებლო ტრასის ზონაში (ტაბ. XIII).

3. ობიექტი №8 მდებარეობს ჭართლის ხევის მარჯვენა ნაპირზე, სოფ. ჩიტაურების სამხრეთ-აღმოსავლეთით, ტრასის 47-ე კმ-ის ღერძულა ხაზზე (კოორდინატები: E 0471500, N 4679114). იქ დაფიქსირდა XVIII-XIX ს-ის სასაფლაო, რომელიც სონდელების (სოფელია) სასაფლაო ყოფილა (ტაბ. V, სურ. 6-7; ტაბ. XIII).

4. ობიექტი №9, რომელიც მოქცეულია საკვლევ ტრასის ზონაში, მდებარეობს ~~მარშრუტის 71-ე კმ-ზე, გუდამაყარში, ვეძის ხევის მარჯვენა ტერასაზე. ეს არის ცუცქუნაურების ნამოსახლარი (კოორდინატები: E 0478151; N 4698167). ნამოსახლარის აღმოსავლეთით ნასახლარის ნაშთებია. ჩანს ცალკეული ქვაბულის კონტურები (ტაბ. VI, სურ. 7; ტაბ. XIII).~~

5. იმავე 71-ე კმ-ზე, სოფ. ცუცქუნაურების აღმოსავლეთით, ფერდობზე არის XVIII-XX სს-ის სასაფლაო – ობიექტი №10 (კოორდინატები: E 0478118, N 4698244).

სასაფლაოზე გვხვდება XVIII-XIX საუკუნეებისათვის დამახასიათებელი გათლილი ორნამენტული ქვები (ტაბ. VI, სურ. 8; ტაბ. VII, სურ. 1-2).

6. ობიექტი №11 მდებარეობს აღნიშნულ სასაფლაოსთან. ესაა პატარა ნაგებობის ნაშთი – წვერის ანგელოზი, რომელსაც ეტყობა გვიანდელი მშენებლობის კვალი (კოორდინატები: E 0478089, N 4698262). ნაგებობა გეგმით ოთხკუთხაა (ტაბ. VII, სურ. 3). მის გვერდით (ჩრდილოეთით) ორ ბოძზე ჩამოკიდებულია გატეხილი ზარი, რომელზეც ამოკაწრულია ასომთავრული წარწერა. წარწერის ნაწილი სპილენძის ფირფიტითაა დაფარული (ტაბ. VII, სურ. 4; ტაბ. XIII).

7. ობიექტი №12 მდებარეობს მარშრუტის 85-ე კმ-ზე ბურსაჭირის უღელტეხილის ბოლო მონაკვეთზე, ქვენამთისწყლის მარცხენა ნაპირის შემადგებულ კლდეზე, საკვლევი ტრასის მარჯვენა კიდეზე (კოორდინატები: E 0476513, N 4710469). ამ ადგილას შემორჩენილია ჩრდილო-სამხრეთ მიმართულებით დამხრობილი კლდის ფლეთილი ქვებით მშრალად ნაგები კედლის წყობა (შემორჩენილი ხილული სიგრძე 1,7 მ, სისქე 60 სმ, სიმაღლე 80 სმ) (ტაბ. IX, სურ. 2; ტაბ. XIII). კედლის გაგრძელება კორდოვანი ფენითაა დაფარული. ობიექტი წარმოადგენს XIX ს-ის საუღელტეხილო გზის გასამაგრებელ კედელს.

8. ობიექტი №13 მდებარეობს საკვლევი ტრასის 89,8-ე კმ-ზე. ესაა ტრასის მარჯვენა კიდესთან მოქცეული სოფ. კარკუნის თანამედროვე სასაფლაოს ნაწილი – (კოორდინატები: E 0473934, N 4713809) (ტაბ. X, სურ. 1; ტაბ. XIII).

9. ობიექტი №14 (კოორდინატები: E 0473537, N 4714004) საკუთრივ სოფ. კარკუნის სამხრეთ ნაწილია, რომელიც მდებარეობს მარშრუტის 90,2-ე კმ-ზე (ტაბ. X, სურ. 2; ტაბ. XIII).

შეჯამება

ამრიგად, ჩატარებული არქეოლოგიური დაზვერვების შედეგად გამოვლინდა სამშენებლო ზონაში მოხვედრილი 14 ობიექტი. მათგან ხუთი არქეოლოგიური ობიექტია. ჩვენს მიერ GPS კოორდინატებით მონიშნულ ობიექტებზე მაღალი ძაბვის ანძების აღმართვა დაუშვებელია. ეს განსაკუთრებით ითქმის არქეოლოგიურ ობიექტებთან დაკავშირებით. ახდების მშენებლობის ადგილები გადატანილი უნდა იქნას ისეთ ადგილებში, სადაც ჩამოთვლილ ობიექტებს არ შეექმნებათ დანგრევის საფრთხე.

ეს საკითხი ადვილად მოგვარებადია, თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ საკვლევი დერეფნის სიგანე 100 მეტრია და მშენებლებს აქვთ საშუალება მაღალი ძაბვის ანძების ადგილმდებარეობის კორექტირებისა.

მთავარი მეცნიერ თანამშრომელი

დ. მინდორაშვილი

შუა საუკუნეების არქეოლოგიის კოლექციების ასისტენტი

ვ. მამიაშვილი

მადალი ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზი - ქსანი-სტეფანწმინდა

II

1. ქსნის ელექტროსადგური

2. თხოთის მთის ხაშრეთ-დასავლეთი კლდოვანი ფერდობები

3. თხოთის მთის თხემი

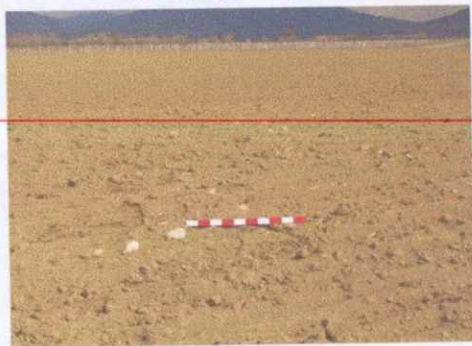
4. თხოთის მთის აღმოსავლეთი ფერდი და ძღისა-შკადიჯურის მდინარეები

5. არქეოლოგიური ობიექტი №1

6. თხის ჭურჭლის ნატეხები. არქეოლოგიური ობიექტი №1.

7. არქეოლოგიური ობიექტი №2

8. თხის ჭურჭლის ნატეხი. არქეოლოგიური ობიექტი №2.

1. სოფ. ძაღისას ჩრდილო-დასავლეთით მდებარე ტერიტორია. ნამოსახლარი, არქეოლოგიური ობიექტი №3.

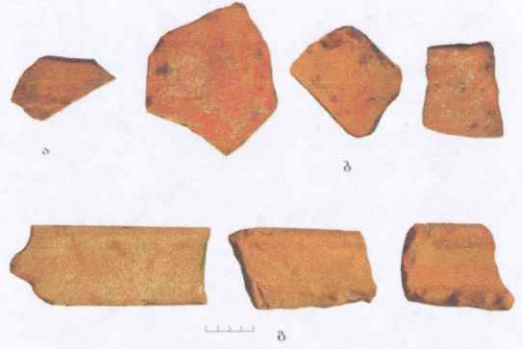
3. სოფ. ციხელავის მდამოები

5. საფლავის ქვა უკლესის ნანგრევთან

7. უკლესის ჩრდილოეთით მიკვლეული საფლავის ქვა

2. კრამიტისა და ჭურჭლის ნაწილები. არქეოლოგიური ობიექტი №3.

4. უკლესის ნანგრევი. არქეოლოგიური ობიექტი №4.

6. უკლესისთან მიკვლეული კრამიტისა და ჭურჭლის ნაწილები

8. უკლესის ჩრდილოეთით მიკვლეული საფლავის ქვა

1. სოფ. ბაზალეთისკენ მიმავალი ტრასა

2. თბილენი

3. სოფ. ბაზალეთთან მდებარე ხაჯარაკე ნაკვეთები. მარცხნივ გადის შეხასწაველი ტრასის ერთი მონაკვეთი

4. ქაისხევის ხეობა

5. XIX-XX სს-ის ხასფელის სოფ. ბანცურთკარის სამხრეთ-აღმოსავლეთით

6. სოფ. ბანცურთკარის თანამედროვე ხასფელი

7. სოფ. ბანცურთკარის ხასფელის ეკლესია

8. ტრასის მონაკვეთი ბანცურთკარი-დგნალის მიმართულებით

1. ნამოსახლარის ნაშთები ტრახის 42-ე კმ-ზე

2. ნამოსახლარის ნაშთები ტრახის 42-ე კმ-ზე

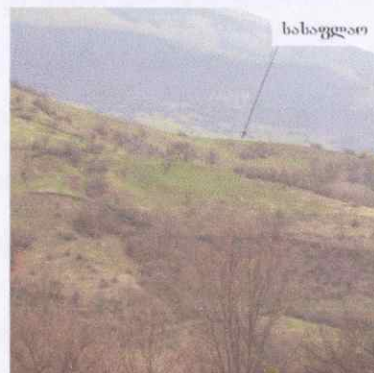
3. ნამოსახლარის ნაშთები ტრახის 42-ე კმ-ზე

4. ნამოსახლარის ნაშთები ტრახის 42-ე კმ-ზე

5. დგნალი-მენგხო-სინდისხევის მოპროუღება

6. XVIII-XIX სს-ის სახაფლაო

7. XVIII-XIX სს-ის სახაფლაო

8. ხანდოს ხევის მარცხენა ნაპირი. ტრახის მოპროუღება

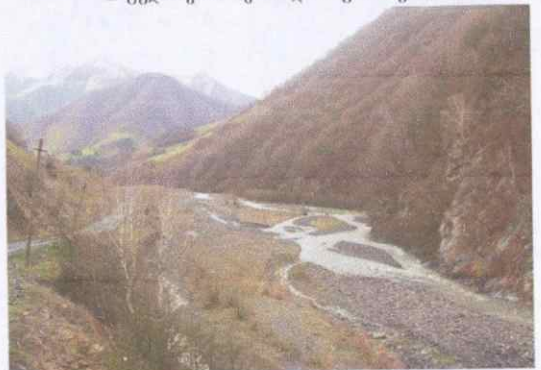
1. დაბა ფასანაურის მდამოებნი

2. გულამაურის ხეობა დაბა ფასანაურთან

3. გულამაურის ხეობის ქვემო წელი

4. გულამაურის ხეობის ქვემო წელი

5. გულამაურის ხეობა

6. გულამაურის ხეობა

7. სოფ. ცუცქუნაურებთან მდებარე ნახახლარი

8. სოფ. ცუცქუნაურების სახაფლავი

1. სოფ. ცუცქუნაურების სასაფლაოს საფლავის ქვები

2. სოფ. ცუცქუნაურების სასაფლაოს საფლავის ქვები

3. წყურის ანგულოხი

4. წარწერაში ზარი წყურის ანგულოხიდან

5. ბურსაკირისწყლის ხეობა

6. ბურსაკირისწყლის ხეობა

7. ბურსაკირისწყლის ხეობის მხრეებზე ნაპირი

8. ნახოფლარ ბურსაკირის მდინარეები

1. ბურსაჰის უღელტეხილი

2. ბურსაჰის უღელტეხილი

3. ქვენამთისწელისკენ ჩამავალი ტრასის მომართულება (ბურსაჰის უღელტეხილი)

4. ქვენამთისწელის მარცხენა ნაპირის ტრასა (ბურსაჰის უღელტეხილი)

5. ქვენამთისწელის მარცხენა ნაპირის ტრასა (ბურსაჰის უღელტეხილი)

6. ქვენამთისწელის ხეობა (ბურსაჰის უღელტეხილი)

1. ქვენამთისწყლის ხეობის მარჯვენა ნაპირის ფერდი და რიქი (ბურსაჭიტის უღელტეხილის დასასრული)

2. გზის ხაზგარი კედლის ნაშთი ბურსაჭიტის უღელტეხილის დასასრულს

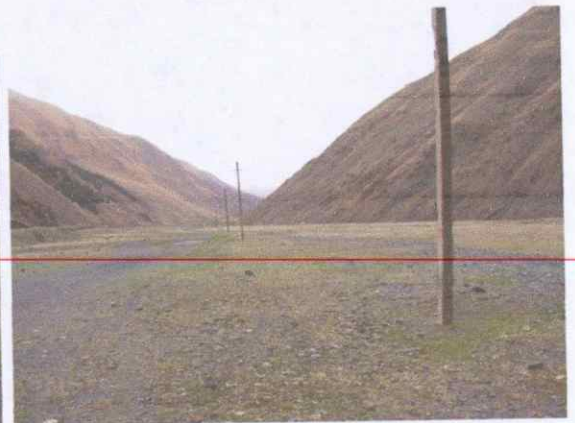
3. ქვენამთისწყლის მარჯვენა ნაპირის მთის ქედები

4. ქვენამთისწყლის ხეობის დასასრული

5. ქვენამთისა და ხნოსწყლის ხერთოები, ხნოსწყლის ხეობა.

6. ხნოსწყლის ხეობა

1. სოფ. კარკუმის სახაფლავი

2. სოფ. კარკუმა

3. მდ. ხნისწყლის ხეობა

4. სოფ. ახალციხისა და ქიხელის შიდაშოები

5. ტრახის მონაკვეთი სოფ. ახალციხიდან

6. მდ. ხნისწყლის რივი

1. ტერიტორია სოფ. ახალციხესა და სნის შორის

2. ტერიტორია სოფ. ახალციხესა და სნის შორის

3. სოფ. სნის მდებარეობა

4. სოფ. სნის სამხრეთ-დასავლეთით მდებარე ტერიტორია

5. სოფ. სნის სამხრეთ-დასავლეთით მდებარე ტერიტორია

6. რევე სოფ. სნისა და ახალციხის შორის

1. სოფ. ახსოცი

2. სოფ. ახსოცის მდამოებე

3. ტრასის მძაბრულება ნაძვართან ფერდზე

4. საკვლევი ტრასის დასასრული ნაძვართან ფერდზე

5. საკვლევი ტრასის ბილი წურტილი

ქსანი-სტეფანწმინდა

არქ. ობიექტი №1 მე-10 კმ-ზე E - 4643804; N-0468501

არქ. ობიექტი №2 მე-10 კმ-ზე E - 4643771; N-0468534

არქ. ობიექტი №3 მე-12 კმ-ზე E - 4645358; N-0469091/
E - 4645390; N-0469132/E - 4645545; N-0469043 /
E - 4645504; N-0469002

არქ. ობიექტი №4 მე-20 კმ-ზე E - 0469036; N-4652596 /
E - 0469011; N-4652659

ობიექტი №5 33-ე კმ-ზე E - 0471990; N-4665624

ობიექტი №6 34-ე კმ-ზე E - 0471708; N-4666197 /
E - 0471698; N-4666275

არქ. ობიექტი №7 42-ე კმ-ზე E - 0471098; N-4674017 /
E - 0471051; N-4674005

ობიექტი №8 47-ე კმ-ზე E - 0471500; N-4679114

ობიექტი №9 71-ე კმ-ზე E - 0478151; N-4698167

ობიექტი №10 71-ე კმ-ზე E - 0478118; N-4698244

ობიექტი №11 71-ე კმ-ზე E - 0478089; N-4698265

ობიექტი №12 85-ე კმ-ზე E - 0476513; N-4710469

ობიექტი №13 89,8-ე კმ-ზე E - 0473535; N-4714004

ობიექტი №14 90,2-ე კმ-ზე E - 0473537; N-4714004

